

ZAKON

O OSIGURANJU

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se uslovi i način obavljanja delatnosti osiguranja i nadzor nad obavljanjem delatnosti osiguranja.

Delatnost osiguranja

Član 2.

Delatnost osiguranja čine poslovi osiguranja, poslovi saosiguranja i poslovi reosiguranja, kao i poslovi neposredno povezani sa poslovima osiguranja.

Poslovi osiguranja su zaključivanje i izvršavanje ugovora o osiguranju i preduzimanje mera za sprečavanje i suzbijanje rizika koji ugrožavaju osiguranu imovinu i lica.

Poslovi saosiguranja su zaključivanje i izvršavanje ugovora o osiguranju sa više društava za osiguranje koja su se sporazumela o zajedničkom snošenju i raspodeli rizika.

Poslovi reosiguranja su zaključivanje i izvršavanje ugovora o reosiguranju osiguranog viška rizika iznad samoprdržaja jednog društva za osiguranje kod drugog društva za osiguranje koje je dobilo dozvolu za obavljanje poslova reosiguranja (u daljem tekstu: društvo za reosiguranje).

Poslovi neposredno povezani sa poslovima osiguranja su posredovanje i zastupanje u osiguranju, utvrđivanje i procena rizika i šteta, posredovanje radi prodaje i prodaja ostataka osiguranih oštećenih stvari i pružanje drugih intelektualnih i tehničkih usluga u vezi sa poslovima osiguranja.

Društva koja obavljaju delatnost osiguranja

Član 3.

Delatnost osiguranja obavlja društvo za osiguranje koje je dobilo dozvolu nadležnog organa za obavljanje te delatnosti.

Društvo za osiguranje osniva se kao akcionarsko društvo ili društvo za uzajamno osiguranje.

Društvo za osiguranje može obavljati samo delatnost osiguranja.

Lica koja obavljaju poslove posredovanja i zastupanja u osiguranju

Član 4.

Poslove posredovanja u osiguranju obavlja društvo za posredovanje u osiguranju koje je dobilo dozvolu nadležnog organa za obavljanje tih poslova.

Poslove zastupanja u osiguranju obavlja društvo za zastupanje u osiguranju i fizičko lice, koji su dobili dozvolu nadležnog organa za obavljanje tih poslova.

Društvo za posredovanje u osiguranju i društvo za zastupanje u osiguranju osniva se kao akcionarsko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću.

Društva koja obavljaju poslove neposredno povezane sa poslovima osiguranja

Član 5.

Poslove neposredno povezane sa poslovima osiguranja, osim poslova iz člana 4. ovog zakona, obavljaju agencije za pružanje drugih usluga u osiguranju i preduzeća i druga pravna lica koja imaju posebno organizovan deo za obavljanje tih poslova, koji su dobili dozvolu nadležnog organa za obavljanje tih poslova.

Dobrovoljnost

Član 6.

Osiguranje imovine i lica je dobrovoljno.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, osiguranje imovine i lica je obavezno u slučajevima propisanim zakonom.

Teritorijalnost

Član 7.

Imovina i lica u Republici Srbiji (u daljem tekstu: Republika) mogu se osigurati samo kod društva za osiguranje osnovanog po ovom zakonu.

Ugovor o osiguranju zaključen suprotno stavu 1. ovog člana je ništav.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, kod stranog društva za osiguranje mogu se osigurati imovina i lica od rizika od kojih se u Republici ne vrši osiguranje, kao i imovina koja je predmet ekonomskih odnosa sa inostranstvom i druga imovina i lica za koje to propiše Vlada Republike Srbije (u daljem tekstu: Vlada).

Grupe poslova osiguranja

Član 8.

Poslovi osiguranja, u smislu ovog zakona, su poslovi životnih osiguranja i poslovi neživotnih osiguranja.

Vrste životnih osiguranja

Član 9.

Vrste životnih osiguranja su:

- 1) osiguranje života;
- 2) rentno osiguranje;
- 3) dopunsko osiguranje uz osiguranje života;
- 4) dobrovoljno penzijsko osiguranje;
- 5) druge vrste životnih osiguranja.

Vrste neživotnih osiguranja

Član 10.

Vrste neživotnih osiguranja su:

1) osiguranje od posledica nezgode, uključujući osiguranje od povreda na radu i profesionalnih oboljenja, koje pokriva:

(1) isplatu ugovorenih osiguranih suma, dela osiguranih suma, odnosno naknadu ugovorenih troškova,

(2) isplatu zbog posledica povrede ili oštećenja zdravlja ili zbog smrti putnika;

2) dobrovoljno zdravstveno osiguranje, koje pokriva:

(1) jednokratnu novčanu naknadu zbog nesposobnosti za rad,

(2) naknadu ugovorenih troškova lečenja,

(2) (3) kombinaciju isplata u skladu sa odredbama podtač. (1) i ove tačke;

3) osiguranje motornih vozila, koje pokriva štete na motornim vozilima na sopstveni pogon, osim šinskih vozila i na vozilima bez sopstvenog pogona, odnosno gubitak tih vozila;

4) osiguranje šinskih vozila, koje pokriva štete na šinskim vozilima, odnosno gubitak tih vozila;

5) osiguranje vazduhoplova, koje pokriva štete na vazduhoplovima, odnosno gubitak vazduhoplova;

6) osiguranje plovnih objekata, koje pokriva štete na plovnim objektima, odnosno gubitak plovnih objekata (morskih, rečnih i jezerskih);

7) osiguranje robe u prevozu, koje pokriva štete na robi, odnosno gubitak robe, bez obzira na vrstu prevoza;

8) osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti, koje pokriva štete na imovini koje nastanu usled požara, eksplozije, oluje i drugih prirodnih nepogoda, atomske energije, klizanja i sleganja tla, osim šteta koje pokrivaju osiguranja iz tač. 3) - 7) ovog člana;

9) ostala osiguranja imovine, koja pokrivaju štete na imovini nastale zbog loma mašina, provalne krađe, loma stakla, grada, mraza ili drugih opasnosti, osim šteta koje pokrivaju osiguranja iz tač. 3) - 8) ovog člana;

10) osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila, koje pokriva sve vrste odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila na sopstveni pogon na kopnu, uključujući odgovornost prilikom transporta;

11) osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova, koje pokriva sve vrste odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova, uključujući odgovornost prilikom transporta;

12) osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata, koje pokriva sve vrste odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata, uključujući odgovornost prilikom transporta;

13) osiguranje od opšte odgovornosti za štetu, koje pokriva ostale vrste odgovornosti, osim odgovornosti iz tač. 10) - 12) ovog člana;

14) osiguranje kredita, koje pokriva:

(1) rizik od neplaćanja, odnosno kašnjenja u plaćanju zbog nesolventnosti ili drugih događaja ili postupaka,

(2) izvozne kredite i ostale rizike povezane sa izvozom, trgovinom i ulaganjima na domaćem i stranom tržištu,

(3) kredite koji se isplaćuju u ratama,

(4) hipotekarne i lombardne kredite,

(5) poljoprivredne kredite,

(6) ostale kredite i zajmove;

15) osiguranje jemstva, koje garantuje neposredno ili posredno ispunjenje obaveza dužnika;

16) osiguranje finansijskih gubitaka, koje pokriva finansijske gubitke zbog:

- (1) gubitka zaposlenja,
- (2) nedovoljnih prihoda,
- (3) lošeg vremena,
- (4) izgubljene dobiti,
- (5) neplaniranih opštih troškova,
- (6) neplaniranih troškova poslovanja,
- (7) gubitka tržišne vrednosti,
- (8) gubitka zakupnine, odnosno prihoda,
- (9) posrednih poslovnih gubitaka, osim gubitaka iz podtač. (1) - (8) ove tačke,
- (10) ostalih neposlovnih gubitaka,
- (11) ostalih finansijskih gubitaka;

17) osiguranje troškova pravne zaštite, koje pokriva sudske troškove, troškove advokata i druge troškove postupka;

18) osiguranje pomoći na putovanju, koje pokriva pomoć licima koja naiđu na probleme na putovanju, odnosno u drugim slučajevima odsutnosti iz prebivališta ili boravišta;

19) druge vrste neživotnih osiguranja.

Obavezno osiguranje u saobraćaju

Član 11.

Obavezno osiguranje u saobraćaju utvrđuje se i uređuje posebnim zakonom.

Dobrovoljno penzijsko osiguranje

Član 12.

Dobrovoljno penzijsko osiguranje je osiguranje kojim se, na osnovu ugovora, mogu obezbediti prava za slučaj starosti, invalidnosti, smrti i drugih rizika osiguranja, u obimu propisanom zakonom kojim se uređuje obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje ili u većem obimu.

Dobrovoljno zdravstveno osiguranje

Član 13.

Dobrovoljno zdravstveno osiguranje je osiguranje kojim se, na osnovu ugovora, mogu obezbediti prava iz zdravstvenog osiguranja licima koja nisu osigurana po zakonu kojim se uređuje obavezno zdravstveno osiguranje, kao i licima koja su osigurana po tom zakonu, a kojima se

obezbeđuje veći obim prava od obima koji se obezbeđuje po tom zakonu i druge vrste prava iz zdravstvenog osiguranja koja nisu obezbeđena tim zakonom.

Nemogućnost istovremenog obavljanja životnih i neživotnih osiguranja

Član 14.

Jedno društvo za osiguranje ne može istovremeno obavljati poslove životnih i poslove neživotnih osiguranja, osim u slučaju iz člana 25. ovog zakona.

Poslovi reosiguranja

Član 15.

Društvo za osiguranje dužno je da reosigura obaveze iz ugovora o osiguranju iznad samoprdržaja.

Samoprdržaj društva za osiguranje je iznos ugovorom preuzetih rizika koji društvo uvek zadržava u sopstvenom pokriću i koji može pokriti sopstvenim sredstvima.

Društvo za osiguranje dužno je da uvek zadrži deo rizika u samoprdržaju.

Društvo za osiguranje dužno je da deo rizika iznad samoprdržaja reosigura kod društva za reosiguranje.

Društvo za reosiguranje dužno je da deo rizika koji ne može pokriti svojim sredstvima ili reosiguranjem u zemlji, reosigura u inostranstvu.

Novčani deo osnovnog kapitala

Član 16.

Osnivač društva za osiguranje ili drugog pravnog lica koje obavlja poslove neposredno povezane sa poslovima osiguranja obezbeđuje novčani deo osnovnog kapitala u visini propisanoj ovim zakonom.

Odgovornost za obaveze

Član 17.

Društvo iz čl. 3. i 4. ovog zakona za svoje obaveze odgovara celokupnom svojom imovinom.

Nadzor nad obavljanjem delatnosti osiguranja

Član 18.

Narodna banka Srbije vrši nadzor nad obavljanjem delatnosti osiguranja i obavlja druge poslove propisane ovim zakonom.

Zabrana upotrebe pojma "osiguranje"

Član 19.

Pravno lice i preduzetnik ne mogu koristiti pojam "osiguranje" niti pojam izveden iz tog pojma u svojoj firmi ili nazivu, odnosno nazivu svog proizvoda ili usluge, osim ako te pojmove koriste na osnovu ovog zakona ili posebnog zakona.

Primena zakona kojim se uređuje pravni položaj preduzeća i preduzetnika

Član 20.

Na društvo za osiguranje, društvo za posredovanje u osiguranju, društvo za zastupanje u osiguranju i agenciju za pružanje drugih usluga u osiguranju primenjuje se zakon kojim se uređuje pravni položaj preduzeća, ako ovim zakonom pojedina pitanja nisu drukčije uređena.

Na fizičko lice koje obavlja poslove zastupanja u osiguranju primenjuje se zakon kojim se uređuje pravni položaj preduzetnika, ako ovim zakonom pojedina pitanja nisu drukčije uređena.

Primena drugih zakona

Član 21.

Na ugovor o osiguranju, ugovor o posredovanju u osiguranju i ugovor o zastupanju u osiguranju primenjuje se zakon kojim se uređuju obligacioni odnosi i drugi zakoni kojima se uređuju ugovori u pojedinim vrstama osiguranja.

Primena pravila struke osiguranja, dobrih poslovnih običaja i poslovne etike

Član 22.

Društvo za osiguranje i drugo lice koje obavlja poslove neposredno povezane sa poslovima osiguranja dužno je da svoju delatnost obavlja u skladu sa pravilima struke osiguranja, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom.

II. DRUŠTVO ZA OSIGURANJE

1. Zajedničke odredbe

Obavljanje poslova osiguranja

Član 23.

Poslove osiguranja može obavljati društvo za osiguranje sa sedištem na teritoriji Republike.

Društvo iz stava 1. ovog člana može obavljati samo one vrste osiguranja za koje je dobilo dozvolu Narodne banke Srbije.

Niko osim društva za osiguranje iz stava 1. ovog člana ne može obavljati poslove osiguranja.

Zabrana zaključivanja ugovora o posredovanju i ugovora o zastupanju u osiguranju

Član 24.

Društvo za osiguranje može da zaključi ugovor o posredovanju u osiguranju i ugovor o zastupanju u osiguranju samo sa licem koje je dobilo dozvolu za obavljanje tih poslova po odredbama ovog zakona.

Izuzetno od stava 1. ovog člana društvo za osiguranje može da zaključi ugovor o posredovanju u osiguranju i ugovor o zastupanju u osiguranju i sa pravnim licem koje poslove posredovanja i zastupanja u osiguranju obavlja na osnovu posebnog zakona, a po prethodnom upisu tog lica u registar iz člana 147. stav 2. ovog zakona.

Na poslovanje pravnog lica iz stava 2. ovog člana shodno se primenjuju odredbe ovog zakona kojima se uređuje obaveštavanje Narodne banke Srbije i vršenje nadzora nad njihovim poslovanjem.

Dopunska klauzula za poslove osiguranja života

Član 25.

Društvo za osiguranje koje obavlja poslove osiguranja života može izuzetno obavljati i poslove osiguranja od priključne nezgode i dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja u delu koji pokriva troškove lečenja, pod uslovom da se ta osiguranja odnose na lice koje je zaključilo ugovor o osiguranju života.

O ugovorima iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije vodi posebnu evidenciju.

2. Akcionarsko društvo za osiguranje

Osnivanje društva

Član 26.

Akcionarsko društvo za osiguranje osnivaju najmanje dva pravna, odnosno fizička lica (u daljem tekstu: osnivači).

Strana pravna i fizička lica mogu, pod uslovima uzajamnosti, osnovati akcionarsko društvo za osiguranje ili ulagati sredstva u akcionarsko društvo za osiguranje.

Na strana ulaganja iz stava 2. ovog člana primenjuje se zakon kojim se uređuju strana ulaganja, ako ovim zakonom pojedina pitanja nisu drukčije uređena.

Delatnost društva

Član 27.

Akcionarsko društvo za osiguranje može obavljati samo poslove jedne ili više vrsta osiguranja, u okviru iste grupe osiguranja ili samo poslove reosiguranja.

Akcionarsko društvo za osiguranje može obavljati i poslove neposredno povezane sa poslovima osiguranja, u skladu sa ovim zakonom.

Poslove reosiguranja može obavljati samo akcionarsko društvo za osiguranje koje je dobilo dozvolu za obavljanje poslova reosiguranja.

Visina novčanog dela osnovnog kapitala

Član 28.

Novčani deo osnovnog kapitala akcionarskog društva za osiguranje, prilikom osnivanja, ne može biti manji od dinarske protivvrednosti obračunate po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan uplate, i to za:

1) životna osiguranja:	iznos u evrima
(1) životna osiguranja, osim dobrovoljnog penzijskog osiguranja	2.000.000
(2) dobrovoljno penzijsko osiguranje	3.000.000
(3) sve vrste životnih osiguranja	4.000.000
2) neživotna osiguranja:	
(1) osiguranje od nezgode i dobrovoljno zdravstveno osiguranje	1.000.000
(2) osiguranje motornih vozila-kasko,	

šinskih vozila-kasko i obavezno osiguranje od odgovornosti u saobraćaju	2.500.000
(3) ostala osiguranja imovine, ostala osiguranja od odgovornosti i druge vrste neživotnih osiguranja	2.000.000
(4) sve vrste neživotnih osiguranja	4.500.000

3) reosiguranje 4.500.000

Akcionarsko društvo za osiguranje dužno je da u svom poslovanju obezbedi da osnovni kapital društva uvek bude u visini koja nije manja od iznosa iz stava 1. ovog člana.

Akcije

Član 29.

Akcije akcionarskog društva za osiguranje mogu glasiti samo na ime.

Učešće i kvalifikovano učešće u kapitalu

Član 30.

Jedno lice ima učešće u kapitalu u drugom licu, u smislu ovog zakona, ako je posredno ili neposredno imalac akcija, odnosno drugih prava na osnovu kojih stiže do 10% učešća u kapitalu drugog lica ili učešća u pravu glasa drugog lica.

Jedno lice ima kvalifikovano učešće u drugom licu, u smislu ovog zakona, ako je posredno ili neposredno imalac akcija, odnosno drugih prava na osnovu kojih stiže više od 10% učešća u kapitalu drugog lica ili učešća u pravu glasa drugog lica.

Zabrana uzajamnog učešća u kapitalu, odnosno u pravu glasa

Član 31.

Akcionarsko društvo za osiguranje, akcionarsko društvo za reosiguranje, društvo za posredovanje u osiguranju, društvo za zastupanje u osiguranju, agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju i preduzeće i drugo pravno lice koje ima posebno organizovan deo za pružanje drugih usluga u osiguranju ne mogu imati uzajamno učešće u kapitalu, odnosno u pravu glasa.

Saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća

Član 32.

Za sticanje akcija društva za osiguranje na osnovu kojih jedno lice posredno ili neposredno stiče kvalifikovano učešće (u daljem tekstu: kvalifikovani imalac) u društvu za osiguranje potrebna je saglasnost Narodne banke Srbije.

Lice koje je dobilo saglasnost iz stava 1. ovog člana dužno je da pribavi saglasnost Narodne banke Srbije za svako dalje sticanje akcija društva za osiguranje, u slučaju kad novim sticanjem prelazi iznos od 20%, 33%, 50% i 66% učešća u kapitalu drugog lica ili učešća u pravu glasa drugog lica.

Kada se učešće akcionara u kapitalu društva za osiguranje smanji za iznos od 10%, društvo je dužno da o tome obavesti Narodnu banku Srbije.

Povezana lica

Član 33.

Povezana lica, u smislu ovog zakona, jesu pravna lica koja su međusobno povezana upravljanjem, kapitalom ili na drugi način, radi postizanja zajedničkih poslovnih ciljeva, tako da poslovanje ili rezultati poslovanja jednog lica mogu bitno uticati na poslovanje, odnosno rezultate poslovanja drugog lica.

Povezanim licima, u smislu ovog zakona, smatraju se i lica koja su međusobno povezana:

- 1) kao članovi porodice;
- 2) tako da jedno lice, odnosno lica koja se smatraju povezanim licima, u skladu sa ovim članom, zajedno, posredno ili neposredno, učestvuju u drugom licu;
- 3) tako da u oba lica učešće ima isto lice, odnosno lica koja se smatraju povezanim licima, u skladu sa ovim članom;
- 4) na način propisan za povezana lica, zakonom kojim se uređuje pravni položaj preduzeća;
- 5) kao članovi uprave ili nadzornog odbora, kao i članovi porodice tih lica.

Pod članovima porodice jednog lica, u smislu ovog zakona, smatraju se:

- 1) bračni drug, odnosno lice sa kojim živi u vanbračnoj zajednici;
- 2) deca, odnosno usvojenici;

3) srodnici do trećeg stepena srodstva, uključujući i srodstvo po tazbini;

4) druga lica koja nemaju potpunu poslovnu sposobnost, a stavljena su pod starateljstvo tog lica.

Ako je ovim zakonom određeno da društvo za osiguranje ne može ulagati u određeno pravno lice, zabrana se odnosi na neposredna i posredna ulaganja.

Zahtev za dobijanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća

Član 34.

Uz zahtev za dobijanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća, lice koje želi da stekne kvalifikovano učešće dužno je da priloži dokumentaciju iz člana 39. stav 2. tač. 7) - 9) ovog zakona.

O zahtevu iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje rešenjem, u roku od 30 dana od dana prijema zahteva.

Ako je lice podnelo zahtev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja, odlučivanje o zahtevu iz stava 1. ovog člana sprovodi se u postupku odlučivanja o zahtevu za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja.

Odbijanje zahteva za dobijanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća

Član 35.

Narodna banka Srbije će odbiti zahtev za dobijanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća, ako iz dokumentacije i podataka kojima raspolaže proizlazi:

1) da bi, zbog delatnosti ili poslova koje obavlja ili zbog radnji koje je izvršio podnosilac zahteva, odnosno sa njim povezano lice, moglo biti ugroženo poslovanje akcionarskog društva za osiguranje;

2) da bi, zbog delatnosti ili poslova koje obavlja podnosilac zahteva, odnosno sa njim povezano lice ili načina povezanosti između tih lica, moglo biti onemogućeno, odnosno otežano vršenje nadzora nad akcionarskim društvom za osiguranje;

3) da je podnosilac zahteva, odnosno sa njim povezano lice u poslednje tri godine bilo član uprave, nadzornog odbora ili nosilac posebnih ovlašćenja u pravnom licu nad kojim je sproveden postupak likvidacije, odnosno stečaja;

4) da bi sticanje kvalifikovanog učešća bilo suprotno uslovima propisanim zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti.

Gubitak prava glasa

Član 36.

Ako lice stekne akcije na osnovu kojih ima kvalifikovano učešće u akcionarskom društvu za osiguranje bez saglasnosti Narodne banke Srbije, nema pravo glasa u upravljanju tim akcionarskim društvom za osiguranje po osnovu tako stečenih akcija.

Oduzimanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća

Član 37.

Narodna banka Srbije će rešenjem oduzeti saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća, ako:

- 1) je saglasnost data na osnovu neistinitih i netačnih podataka;
- 2) je zbog delatnosti i poslova koje obavlja ili zbog radnji koje je izvršio kvalifikovani imalac, odnosno sa njim povezano lice ugroženo poslovanje akcionarskog društva za osiguranje;
- 3) je zbog delatnosti i poslova koje obavlja kvalifikovani imalac, odnosno sa njim povezano lice ili načina povezanosti između tih lica onemogućeno, odnosno otežano vršenje nadzora nad akcionarskim društvom za osiguranje;
- 4) kvalifikovani imalac ne pribavi saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća, odnosno povećanje ili smanjenje tog učešća ili na drugi način ometa vršenje nadzora nad akcionarskim društvom za osiguranje.

Na osnovu rešenja iz stava 1. ovog člana kvalifikovani imalac gubi pravo glasa iz akcija na osnovu kojih je njegovo učešće u pravu glasa veće od 10%.

Ništavost odluka

Član 38.

Odluke donete u organima akcionarskog društva za osiguranje uz učešće glasova kvalifikovanog imalca koji nema saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća ništave su.

Zahtev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja i poslova reosiguranja

Član 39.

Zahtev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja i poslova reosiguranja podnose osnivači akcionarskog društva za osiguranje ili, u njihovo ime, lice koje oni ovlaste.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana podnosi se:

- 1) ugovor o osnivanju;
- 2) predlog statuta;
- 3) dokaz da je na privremeni račun kod banke uplaćen novčani deo osnovnog kapitala iz člana 28. ovog zakona;
- 4) poslovni plan akcionarskog društva za osiguranje;
- 5) predlog akata poslovne politike iz člana 58. stav 2. tač. 1) - 12) ovog zakona, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara;
- 6) spisak akcionara po prezimenu, imenu i adresi, odnosno firmi i sedištu, sa ukupnim nominalnim iznosom akcija i procentom učešća u osnovnom kapitalu akcionarskog društva za osiguranje;
- 7) za akcionare - pravna lica koji su kvalifikovani imaoci:
 - (1) rešenje o upisu u registar,
 - (2) prepis akcionara iz knjige akcionara, odnosno dokaz iz drugog odgovarajućeg javnog registra, ako je akcionar akcionarsko društvo za osiguranje,
 - (3) finansijski izveštaji, sa mišljenjem ovlašćenog revizora za poslednje tri godine,
 - (4) dokaz nadležnog organa uprave o izmirenju poreza, ne stariji od šest meseci,
 - (5) overenu kopiju rešenja nadležnog organa uprave o utvrđivanju i naplati poreza za tekuću, odnosno prethodnu godinu;
- 8) za akcionare - fizička lica, koji su kvalifikovani imaoci:
 - (1) dokaz da to lice u poslednje tri godine nije bilo član uprave, nadzornog odbora ili nosilac posebnih ovlašćenja u pravnom licu nad kojim je sproveden postupak likvidacije, odnosno stečaja,
 - (2) dokaz da to lice nije bezuslovno osuđivano za krivična dela protiv privrede, imovine, službene dužnosti i korupcije, na kaznu zatvora duže od tri meseca,
 - (3) dokaz nadležnog organa uprave o izmirenju poreza, ne stariji od šest meseci,
 - (4) overenu kopiju rešenja nadležnog organa uprave o utvrđivanju i naplati poreza za tekuću, odnosno prethodnu godinu;
- 9) spisak lica koja su povezana sa kvalifikovanim imaocima, sa dokazom o načinu povezanosti iz člana 33. ovog zakona;
- 10) za fizička lica koja su predložena za članove uprave (članovi upravnog odbora i direktor) i nadzornog odbora:
 - (1) dokaz o ispunjenosti uslova u pogledu školske spreme, kvalifikacije i profesionalnog iskustva,

(2) dokaz da to lice u poslednje tri godine nije bilo član uprave, nadzornog odbora ili nosilac posebnih ovlašćenja u pravnom licu nad kojim je sproveden postupak likvidacije, odnosno stečaja,

(3) dokaz da to lice ne podleže ograničenjima izbora propisanim ovim zakonom, a koja se odnose na članove uprave i nadzornog odbora akcionarskog društva za osiguranje,

(4) dokaz da to lice nije bezuslovno osuđivano na kaznu zatvora dužu od tri meseca,

(5) dokaz nadležnog organa uprave o izmirenju poreza, ne stariji od šest meseci,

(6) overenu kopiju rešenja nadležnog organa uprave o utvrđivanju i naplati poreza za tekuću, odnosno prethodnu godinu;

11) ime i prezime lica koje će obavljati poslove ovlašćenog aktuara, sa podacima iz tačke 10) ovog stava ili predugovor sa pravnim licem registrovanim za obavljanje aktuarskih poslova, kao i dokaz o osiguranju od odgovornosti za štetu koju ovlašćeni aktuar može prouzrokovati datim mišljenjem;

12) dokaz o propisanoj organizacionoj, kadrovskoj i tehničkoj osposobljenosti akcionarskog društva za osiguranje za obavljanje poslova iz ugovora o osnivanju i akata poslovne politike.

Za osnivače - strana lica, dokumentacija iz stava 2. ovog člana podnosi se u overenom prevodu na srpski jezik.

Narodna banka Srbije bliže propisuje uslove i način dokazivanja ispunjenosti uslova koje treba da ispune lica iz stava 2. tač. 8) - 11) ovog člana, kao i potrebnu organizacionu, kadrovsku i tehničku osposobljenost akcionarskog društva za osiguranje.

Poslovni plan društva

Član 40.

Poslovni plan akcionarskog društva za osiguranje iz člana 39. stav 2. tačka 4) ovog zakona sadrži:

- 1) osnove poslovne politike;
- 2) grupu ili vrstu osiguranja za koju se izdaje dozvola;
- 3) program reosiguranja;
- 4) iznos očekivane margine solventnosti, utvrđene u skladu sa odredbama ovog zakona;
- 5) planirani iznos troškova osnivanja i način pokrića tih troškova;
- 6) plan likvidnosti društva;
- 7) elaborat o očekivanim rezultatima poslovanja sa mišljenjem ovlašćenog aktuara za trogodišnji period, a naročito očekivani prihod od

premija, očekivani rashod po osnovu šteta i iznos tehničkih rezervi i rezervi utvrđenih u skladu sa ovim zakonom, očekivane vrednosti sredstava i njihovih izvora i predračun troškova sprovođenja osiguranja, sa ocenom ekonomske opravdanosti osnivanja u odnosu na veličinu i strukturu tržišta.

Izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja

Član 41.

Dozvola za obavljanje poslova osiguranja izdaje se za obavljanje jedne ili više vrsta osiguranja kojima će se akcionarsko društvo za osiguranje baviti.

O zahtevu za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja, na osnovu ocene ispunjenosti zakonskih uslova i opravdanosti osnivanja akcionarskog društva za osiguranje, Narodna banka Srbije odlučuje rešenjem, u roku od 60 dana od dana prijema zahteva.

U dispozitivu rešenja Narodne banke Srbije izričito se navode vrste osiguranja za koje se izdaje dozvola. Ako se rešenje izdaje za sve vrste osiguranja iz jedne grupe osiguranja, u dispozitivu rešenja navodi se samo ta grupa osiguranja.

Upis u registar

Član 42.

Osnivači akcionarskog društva za osiguranje dužni su da prijavu za upis u registar nadležnog organa podnesu u roku od 30 dana od dana dobijanja dozvole za obavljanje poslova osiguranja.

Uz prijavu za upis u registar podnosi se i dozvola za obavljanje poslova osiguranja.

Akcionarsko društvo za osiguranje dužno je da rešenje o upisu u registar dostavi Narodnoj banci Srbije, u roku od sedam dana od dana prijema tog rešenja.

Promena dozvole za obavljanje poslova osiguranja

Član 43.

Akcionarsko društvo za osiguranje, radi obavljanja određene vrste osiguranja koja nije navedena u dozvoli, odnosno za prestanak obavljanja neke vrste osiguranja za koju ima dozvolu, podnosi Narodnoj banci Srbije zahtev za promenu dozvole za obavljanje poslova osiguranja.

Na izdavanje dozvole iz stava 1. ovog člana shodno se primenjuju odredbe čl. 39 - 42. ovog zakona.

Odbijanje zahteva za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja

Član 44.

Narodna banka Srbije će odbiti zahtev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja, ako:

1) akcionarsko društvo za osiguranje ne dostavi dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 39. ovog zakona;

2) akcionari - kvalifikovani imaoci nemaju saglasnost iz člana 32. ovog zakona;

3) odredbe ugovora o osnivanju, odnosno statuta akcionarskog društva za osiguranje nisu u skladu sa zakonom;

4) članovi uprave ili nadzornog odbora akcionarskog društva za osiguranje ne podnesu potrebne dokaze za obavljanje funkcije člana uprave ili nadzornog odbora, odnosno ako predložena lica ne ispunjavaju propisane uslove;

5) iz statuta akcionarskog društva za osiguranje i druge podnete dokumentacije proizlazi da nisu obezbeđeni uslovi propisani za poslovanje društva;

6) iz statuta akcionarskog društva za osiguranje, drugih akata i podnete dokumentacije i podataka proizlazi da akcionarsko društvo za osiguranje nije organizaciono, kadrovski i tehnički osposobljeno za obavljanje poslova osiguranja u obimu predviđenom poslovnim planom;

7) ne postoji opravdanost osnivanja akcionarskog društva za osiguranje;

8) akcionarsko društvo za osiguranje ne ispunjava druge uslove propisane zakonom.

Ako Narodna banka Srbije odbije zahtev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja, dužna je da navede razloge za odbijanje zahteva.

Prestanak važenja dozvole za obavljanje poslova osiguranja

Član 45.

Dozvola za obavljanje poslova osiguranja akcionarskom društvu za osiguranje prestaje da važi:

1) ako društvo, u roku od 30 dana od dana izdavanja dozvole, ne podnese prijavu za upis u registar;

2) ako društvo ne otpočne sa poslovanjem u roku od šest meseci od dana upisa u registar;

3) ako društvo ne obavlja poslove osiguranja duže od jedne godine neprekidno;

4) prenosom portfelja osiguranja na drugo društvo za osiguranje;

5) otvaranjem postupka likvidacije;

6) pokretanjem stečajnog postupka.

U slučajevima iz stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije donosi rešenje o prestanku važenja dozvole za obavljanje poslova osiguranja.

Akcionarsko društvo za osiguranje kojem je prestala da važi dozvola za obavljanje poslova osiguranja ne može zaključivati nove ugovore o osiguranju, u slučaju iz:

1) stava 1. tač. 2) i 3) ovog člana, od dana uručenja rešenja iz stava 2. ovog člana;

2) stava 1. tačka 4) ovog člana, od dana kada društvo od Narodne banke Srbije dobije saglasnost za prenos portfelja osiguranja;

3) stava 1. tačka 5) ovog člana, od dana donošenja rešenja o otvaranju postupka likvidacije;

4) stava 1. tačka 6) ovog člana, od dana donošenja rešenja o pokretanju stečajnog postupka.

Izdavanje dozvole za obavljanje poslova reosiguranja

Član 46.

Na izdavanje dozvole za obavljanje poslova reosiguranja shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja.

Organi društva

Član 47.

Organi akcionarskog društva za osiguranje su skupština, upravni odbor, direktor i nadzorni odbor.

Upravni odbor i direktor akcionarskog društva za osiguranje čine upravu društva.

Saglasnost za obavljanje funkcije člana uprave i člana nadzornog odbora

Član 48.

Akcionarsko društvo za osiguranje podnosi zahtev Narodnoj banci Srbije za dobijanje saglasnosti na predlog odluke o izboru članova uprave, odnosno članova nadzornog odbora društva.

Ako je član uprave, odnosno član nadzornog odbora akcionarskog društva za osiguranje izabran bez saglasnosti Narodne banke Srbije, izbor se smatra ništavim.

Uz zahtev za dobijanje saglasnosti iz stava 1. ovog člana podnose se dokazi iz člana 39. stav 2. tačka 10) ovog zakona.

Pored dokaza iz stava 3. ovog člana, lice koje je kandidat za direktora akcionarskog društva za osiguranje podnosi i svoj program poslovođenja društvom.

O zahtevu iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje u roku od 30 dana od dana prijema zahteva.

Narodna banka Srbije će odbiti zahtev za dobijanje saglasnosti za obavljanje funkcije člana uprave, odnosno člana nadzornog odbora akcionarskog društva za osiguranje, ako lice ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom ili ako iz podataka kojima raspolaže proizlazi da bi zbog delatnosti ili poslova koje lice obavlja, odnosno radnji koje je lice izvršilo moglo biti ugroženo poslovanje društva u skladu sa pravilima o upravljanju rizikom.

Ako je podnet zahtev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja, odlučivanje o zahtevu iz stava 1. ovog člana sprovede se u postupku odlučivanja o zahtevu za izdavanje dozvole.

Oduzimanje saglasnosti za obavljanje funkcije člana uprave i člana nadzornog odbora

Član 49.

Narodna banka Srbije će rešenjem oduzeti datu saglasnost za obavljanje funkcije člana uprave, odnosno člana nadzornog odbora akcionarskog društva za osiguranje, ako:

- 1) je saglasnost data na osnovu neistinitih i netačnih podataka;
- 2) član uprave, odnosno član nadzornog odbora prestane da ispunjava uslove iz člana 39. ovog zakona;
- 3) član uprave, odnosno član nadzornog odbora ne postupa u skladu sa obavezama člana uprave, odnosno člana nadzornog odbora, u skladu sa ovim zakonom.

Narodna banka Srbije može da naloži akcionarskom društvu za osiguranje da razreši dužnosti člana, odnosno članove uprave ili nadzornog odbora društva i imenuje novog člana, odnosno članove:

- 1) ako društvo ne postupa u skladu sa nalogom za otklanjanje utvrđenih nezaklonitosti i nepravilnosti;
- 2) ako uprava društva ne sprovede mere nadzora propisane ovim zakonom;

3) ako društvo ne postupa u skladu sa obavezom blagovremenog i istinitog izveštavanja, odnosno obaveštavanja Narodne banke Srbije i posle pismenog upozorenja Narodne banke Srbije ili ako na bilo koji način ometa vršenje nadzora nad njegovim poslovanjem.

Ako je započet postupak za oduzimanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja akcionarskom društvu za osiguranje, Narodna banka Srbije će u tom postupku odlučivati i o oduzimanju saglasnosti za obavljanje funkcije člana uprave, odnosno člana nadzornog odbora društva.

Ograničenje izbora

Član 50.

Za člana uprave akcionarskog društva za osiguranje, pored lica propisanih zakonom kojim se uređuje pravni položaj preduzeća, ne može biti izabrano ni lice koje je:

- 1) povezano sa pravnim licem u kojem akcionarsko društvo za osiguranje ima više od 5% učešća u kapitalu ili učešća u pravu glasa;
- 2) član uprave ili nadzornog odbora u drugom akcionarskom društvu za osiguranje.

Obaveze i odgovornosti članova uprave

Član 51.

Članovi uprave akcionarskog društva za osiguranje, pored obaveza propisanih zakonom kojim se uređuje pravni položaj preduzeća, dužni su da obezbede:

- 1) poslovanje društva u skladu sa pravilima o upravljanju rizikom, propisanim ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona;
- 2) praćenje rizika i preduzimanje odgovarajućih mera za upravljanje rizikom;
- 3) vođenje poslovnih i drugih knjiga i poslovne dokumentacije, sastavljanje računovodstvenih isprava i finansijskih i drugih izveštaja, u skladu sa zakonom;
- 4) sastavljanje izveštaja i druge dokumentacije koja se dostavlja Narodnoj banci Srbije, u skladu sa ovim zakonom;
- 5) obavljanje interne revizije, u skladu sa ovim zakonom.

Članovi uprave akcionarskog društva za osiguranje solidarno su odgovorni društvu za štetu koja je nastala kao posledica propuštanja propisanih obaveza.

Obaveza obaveštavanja nadzornog odbora i Narodne banke Srbije

Član 52.

Uprava akcionarskog društva za osiguranje dužna je da odmah pismeno obavesti nadzorni odbor društva, ako:

- 1) je ugrožena likvidnost, odnosno solventnost društva;
- 2) nastupe razlozi za prestanak važenja ili za oduzimanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja, odnosno razlozi za zabranu obavljanja pojedinih vrsta osiguranja;
- 3) se garantna rezerva društva smanji ispod nivoa margine solventnosti.

O nastupanju okolnosti iz stava 1. ovog člana, direktor akcionarskog društva za osiguranje obaveštava Narodnu banku Srbije.

Član uprave akcionarskog društva za osiguranje dužan je da odmah pismeno obavesti nadzorni odbor društva i Narodnu banku Srbije o:

- 1) imenovanju, odnosno prestanku njegove funkcije u organu uprave, odnosno nadzornom organu drugih pravnih lica;
- 2) pravnim poslovima na osnovu kojih je on, odnosno član njegove uže porodice posredno ili neposredno stekao akcije, odnosno udele pravnog lica, na osnovu kojih je član uprave sam ili zajedno sa članovima svoje uže porodice u tom pravnom licu stekao kvalifikovano učešće, odnosno ako se njegovo učešće smanjilo ispod granice kvalifikovanog učešća propisane ovim zakonom.

Nadležnost nadzornog odbora

Član 53.

Nadzorni odbor akcionarskog društva za osiguranje, osim poslova propisanih zakonom kojim se uređuje pravni položaj preduzeća, obavlja i sledeće poslove:

- 1) prati rad interne revizije društva;
- 2) razmatra obaveštenja uprave društva iz člana 52. ovog zakona i o svom stavu obaveštava upravu društva i Narodnu banku Srbije;
- 3) razmatra nalaze Narodne banke Srbije i drugih nadzornih i inspekcijskih organa u postupku nadzora i kontrole nad obavljanjem delatnosti osiguranja društva;
- 4) razmatra finansijske izveštaje i godišnji izveštaj o poslovanju društva, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara i o tome daje mišljenje sa obrazloženjem, skupštini društva i Narodnoj banci Srbije;
- 5) razmatra izveštaj o sprovođenju politike saosiguranja i reosiguranja, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara;

6) daje komentar izveštaja o obavljenoj reviziji skupštini društva.

Obaveze i odgovornosti članova nadzornog odbora

Član 54.

Član nadzornog odbora akcionarskog društva za osiguranje dužan je da odmah pismeno obavesti Narodnu banku Srbije o:

1) imenovanju, odnosno prestanku njegove funkcije u organu uprave, odnosno nadzornom organu drugog pravnog lica;

2) pravnim poslovima na osnovu kojih je on, odnosno član njegove uže porodice posredno ili neposredno stekao akcije, odnosno udele pravnog lica, na osnovu kojih je član nadzornog odbora sam ili zajedno sa članovima svoje uže porodice u tom pravnom licu stekao kvalifikovano učešće, odnosno ako se njegovo učešće smanjilo ispod granice kvalifikovanog učešća propisane ovim zakonom.

Članovi nadzornog odbora akcionarskog društva za osiguranje solidarno su odgovorni društvu za štetu koja je nastala kao posledica propuštanja propisanih obaveza.

Ograničenje izbora

Član 55.

Na izbor člana nadzornog odbora akcionarskog društva za osiguranje shodno se primenjuju odredbe člana 50. ovog zakona.

Firma društva

Član 56.

Firma akcionarskog društva za osiguranje sadrži oznaku "a.d.o."

Saglasnost za promenu firme i sedišta

Član 57.

Akcionarsko društvo za osiguranje dužno je da zatraži od Narodne banke Srbije saglasnost na predlog odluke o promeni firme i sedišta društva.

O zahtevu iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje u roku od 30 dana od dana prijema zahteva.

Akti, odnosno radnje iz stava 1. ovog člana doneti, odnosno preduzete bez saglasnosti Narodne banke Srbije ništavi su.

Opšti akti, godišnji plan poslovanja i akti poslovne politike

Član 58.

Akcionarsko društvo za osiguranje donosi statut, druge opšte akte, godišnji plan poslovanja i akte poslovne politike.

Akti poslovne politike akcionarskog društva za osiguranje iz stava 1. ovog člana su:

- 1) opšti i posebni uslovi osiguranja i tarife premija;
- 2) odluka o tehničkim osnovama osiguranja;
- 3) odluka o kriterijumima, načinu utvrđivanja i tabeli maksimalnog samopridržaja i ukupnom iznosu samopridržaja;
- 4) pravilnik o uslovima i načinu deponovanja i ulaganja sredstava društva;
- 5) pravilnik o maksimalnim stopama režijskog dodatka;
- 6) pravilnik o formiranju i načinu obračunavanja i visini prenosnih premija;
- 7) pravilnik o formiranju i načinu obračuna matematičke rezerve;
- 8) pravilnik o formiranju i korišćenju rezervi za učešće u dobiti (samo za životna osiguranja);
- 9) pravilnik o načinu utvrđivanja dela tehničke premije za isplatu nastalih neisplaćenih obaveza (rezervisane štete);
- 10) pravilnik o formiranju i korišćenju rezervi za izravnavanje rizika (samo za neživotna osiguranja);
- 11) pravilnik o uslovima i načinu saosiguranja i reosiguranja;
- 12) pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja regresa;
- 13) drugi akti poslovne politike.

Saglasnost za ulaganja u povezana pravna lica

Član 59.

Akcionarsko društvo za osiguranje dužno je da zatraži od Narodne banke Srbije saglasnost za ulaganja na osnovu kojih društvo, posredno ili neposredno, stiče kvalifikovano učešće u drugom pravnom licu, kao i o svakom sledećem ulaganju u to pravno lice.

O zahtevu iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje u roku od 30 dana od dana prijema zahteva.

Akti, odnosno radnje iz stava 1. ovog člana doneti, odnosno preduzete bez saglasnosti Narodne banke Srbije ništavi su.

3. Društvo za uzajamno osiguranje

Delatnost društva

Član 60.

Društvo za uzajamno osiguranje je pravno lice koje obavlja delatnost osiguranja u interesu svojih članova (osiguranika), po principu uzajamnosti i solidarnosti.

Društvo za uzajamno osiguranje može obavljati sve poslove osiguranja, osim poslova reosiguranja.

Osnivači društva

Član 61.

Društvo za uzajamno osiguranje mogu osnovati pravna i fizička lica.

Firma društva

Član 62.

Firma društva za uzajamno osiguranje sadrži oznaku "d.u.o."

Vrste društava

Član 63.

Društvo za uzajamno osiguranje osniva se kao društvo s neograničenim doprinosom ili društvo s ograničenim doprinosom.

Društvo za uzajamno osiguranje s neograničenim doprinosom može od svakog člana (osiguranika) zahtevati uplatu dodatnog doprinosa potrebnog za namirenje nepokrivenih šteta i ostalih rashoda, bez ograničenja.

Društvo za uzajamno osiguranje s ograničenim doprinosom može od svakog člana (osiguranika) zahtevati uplatu dodatnog doprinosa koji nije veći od njegovog prethodno uplaćenog doprinosa u celini iz iste poslovne godine, ako su štete i ostali rashodi veći od prethodno uplaćenog doprinosa i ostalih prihoda društva.

Ako društvo za uzajamno osiguranje obavlja poslove više vrsta osiguranja, statutom se može predvideti plaćanje dodatnog doprinosa odvojeno za svaku vrstu osiguranja.

Visina novčanog dela osnovnog kapitala

Član 64.

Novčani deo osnovnog kapitala društva za uzajamno osiguranje ne može biti manji od iznosa propisanog u članu 28. ovog zakona.

Zahtev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja

Član 65.

Zahtev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja podnose osnivači društva za uzajamno osiguranje ili, u njihovo ime, lice koje oni ovlaste.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana podnosi se:

- 1) ugovor o osnivanju;
- 2) predlog statuta;
- 3) dokaz da je na privremeni račun kod banke uplaćen novčani deo osnovnog kapitala iz člana 28. ovog zakona;
- 4) predlog akata poslovne politike iz člana 58. stav 2. tač. 1) - 12) ovog zakona, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara;
- 5) dokaz o uplati doprinosa (premija) članova (osiguranika), sa spiskom tih članova;
- 6) dokaz da osnivači ispunjavaju uslove iz člana 39. ovog zakona;
- 7) poslovni plan društva.

Na spisku članova iz stava 2. tačka 5) ovog člana mora biti najmanje 250 fizičkih lica, ako se društvo za uzajamno osiguranje osniva za poslove životnih osiguranja, odnosno najmanje 300 fizičkih ili pravnih lica, ako se društvo osniva za poslove neživotnih osiguranja.

Ugovor o osnivanju društva

Član 66.

Ugovor o osnivanju društva za uzajamno osiguranje sadrži odredbe o:

- 1) firmi i sedištu;
- 2) imenu i adresi, odnosno firmi i sedištu osnivača;
- 3) poslovima osiguranja, tj. vrstama osiguranja i broju istih rizika;
- 4) iznosu novčanog dela osnovnog kapitala i drugih sredstava;
- 5) broju osnivača i visini uloga svakog osnivača;

6) uslovima, rokovima i načinu vraćanja uplaćenih uloga osnivača, s kamatom iz viška prihoda nad rashodima (u daljem tekstu: višak);

7) posledicama promene statuta, opštih uslova osiguranja i odluke o prestanku društva na zaključene ugovore o osiguranju;

8) posledicama propuštanja uplate uloga, minimalnog doprinosa, međusobnim odnosima u slučaju neispunjenja propisanih uslova u pogledu minimalnog broja članova (osiguranika), odnosno istih rizika.

Ugovor o osnivanju društva za uzajamno osiguranje može da sadrži i druge odredbe koje su od značaja za osnivanje i poslovanje društva.

Statut društva

Član 67.

Statut društva za uzajamno osiguranje sadrži odredbe o:

- 1) firmi i sedištu;
- 2) poslovima osiguranja za koje je društvo dobilo dozvolu i vrstama osiguranja kojima će se baviti društvo;
- 3) iznosu novčanog dela osnovnog kapitala društva i drugih sredstava i uplati doprinosa članova (osiguranika);
- 4) broju i visini osnivačkih uloga pojedinih članova (osiguranika);
- 5) načinu utvrđivanja doprinosa članova (osiguranika) i uslovima i rokovima uplate doprinosa;
- 6) pravu članova (osiguranika) na naknadu štete;
- 7) ograničenom, odnosno neograničenom doprinosu;
- 8) obavezi uplate dodatnog doprinosa za pokriće manjka ili mogućnosti da se manjak društva pokrije srazmernim umanjenjem naknade svim članovima (osiguranicima);
- 9) početku i prestanku članstva u društvu;
- 10) pravima i obavezama članova (osiguranika) koji istupe iz društva;
- 11) načinu potpisivanja firme i zastupanju društva;
- 12) organima društva i njihovom sastavu, izboru, opozivu, delokrugu i načinu rada i odlučivanja;
- 13) fondovima i rezervama;
- 14) uslovima i načinu raspodele viška, odnosno pokrića manjka;
- 15) postupku izmene statuta;
- 16) načinu promene oblika organizovanja društva;
- 17) prestanku društva;
- 18) drugim pitanjima značajnim za poslovanje društva.

Rezerve iz viška

Član 68.

Statutom društva za uzajamno osiguranje mora biti određen način formiranja rezervi za pokriće manjka u poslovanju društva, doprinosi (premije) koji se godišnje koriste za formiranje tih rezervi i najmanji iznos tih rezervi.

Prava i obaveze članova društva

Član 69.

Osiguranik stiče svojstvo člana društva za uzajamno osiguranje potpisivanjem ugovora o osiguranju.

Član društva za uzajamno osiguranje ne odgovara za obaveze društva.

Član društva za uzajamno osiguranje ne može prebijati svoje obaveze prema društvu za plaćanje doprinosa i naknadnih uplata sa svojim potraživanjem prema društvu.

Plaćanje doprinosa i raspoređivanje viška moraju biti pod jednakim uslovima za sve članove društva za uzajamno osiguranje.

Skupština društva

Član 70.

Skupštinu društva za uzajamno osiguranje čine osnivači i članovi (osiguranici).

Osnivači i članovi (osiguranici) upravljaju društvom za uzajamno osiguranje srazmerno ulozima i doprinosima.

Osnivači društva za uzajamno osiguranje učestvuju u upravljanju društvom do povraćaja uplaćenih uloga.

Primena odredaba o akcionarskom društvu za osiguranje

Član 71.

Odredbe člana 26, čl. 39 - 55. i čl. 57 - 59. ovog zakona shodno se primenjuju i na društvo za uzajamno osiguranje.

III. POSREDNICI I ZASTUPNICI U OSIGURANJU

1. Posredovanje u osiguranju

Poslovi posredovanja u osiguranju

Član 72.

Poslovi posredovanja u osiguranju su poslovi koji se odnose na dovođenje u vezu osiguranika, odnosno ugovarača osiguranja sa društvom za osiguranje radi pregovaranja o zaključenju ugovora o osiguranju, na osnovu naloga društva za osiguranje osnovanog u skladu sa odredbama ovog zakona ili naloga osiguranika, odnosno ugovarača osiguranja.

Društvo za posredovanje u osiguranju

Član 73.

Poslove posredovanja u osiguranju, kao jedinu delatnost, obavlja društvo za posredovanje u osiguranju koje je dobilo dozvolu Narodne banke Srbije za obavljanje tih poslova.

Uz poslove posredovanja u osiguranju iz člana 72. ovog zakona, društvo za posredovanje u osiguranju može obavljati i poslove savetovanja i pomoći u obradi šteta i proceni rizika i šteta.

Društvo za posredovanje u osiguranju ne može obavljati poslove zastupanja u osiguranju.

Izuzetno od odredbe stava 3. ovog člana, društvo za posredovanje u osiguranju može obavljati i poslove zastupanja u osiguranju za određenu vrstu osiguranja pod uslovom da ispunjava uslove iz člana 93. stav 2. tač. 5), 7) i 8) ovog zakona i da ima dozvolu Narodne banke Srbije za obavljanje tih poslova, s tim što u istom pravnom poslu ne može biti zastupnik za jednu, a posrednik za drugu ugovornu stranu.

Zabrana posredovanja u osiguranju

Član 74.

Društvo za posredovanje u osiguranju ne može posredovati radi zaključenja ugovora o osiguranju sa društvom za osiguranje, ako bi zaključenje ugovora o osiguranju bilo suprotno članu 23. ovog zakona.

Firma društva

Član 75.

Firma društva za posredovanje u osiguranju mora sadržati i oznaku delatnosti "posredovanje u osiguranju".

Osnivanje društva

Član 76.

Društvo za posredovanje u osiguranju osniva se kao akcionarsko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću, na osnovu zakona kojim se uređuje pravni položaj preduzeća, ako ovim zakonom pojedina pitanja nisu drukčije uređena.

Ako se društvo za posredovanje u osiguranju osniva kao akcionarsko društvo, novčani deo osnovnog kapitala ne može biti manji od 25.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan uplate.

Ako se društvo za posredovanje u osiguranju osniva kao društvo s ograničenom odgovornišću, novčani deo osnovnog kapitala ne može biti manji od 12.500 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan uplate.

Ako društvo za posredovanje u osiguranju obavlja i poslove zastupanja u osiguranju, iznos osnovnog kapitala iz st. 2. i 3. ovog člana uvećava se za 30%.

Društvo za posredovanje u osiguranju dužno je da u svom poslovanju obezbedi da osnovni kapital društva uvek bude u visini koja nije manja od iznosa iz st. 2. i 3. ovog člana, s tim što u novcu, kratkoročnim hartijama od vrednosti i kratkoročnim plasmanima mora imati najmanje 50% ukupnog iznosa osnovnog kapitala.

Akcije

Član 77.

Akcije akcionarskog društva za posredovanje u osiguranju mogu glasiti samo na ime.

Zahtev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju

Član 78.

Zahtev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju podnose osnivači društva za posredovanje u osiguranju ili, u njihovo ime, lice koje oni ovlaste.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana podnosi se:

- 1) osnivački akt;
- 2) predlog statuta;

3) dokaz da je na privremeni račun kod banke uplaćen novčani deo osnovnog kapitala iz člana 76. ovog zakona;

4) spisak akcionara, odnosno vlasnika udela sa podacima iz člana 39. stav 2. tač. 7) i 8) ovog zakona;

5) poslovni plan društva;

6) dokaz da fizička lica koja su predložena za članove uprave i nadzornog odbora društva ispunjavaju uslove iz člana 39. ovog zakona;

7) dokaz o kadrovskoj i tehničkoj osposobljenosti društva;

8) predugovor ili ugovor o osiguranju od odgovornosti za štete koje nastanu obavljanjem delatnosti ili bezuslovnu finansijsku garanciju banke koja je prihvaćena od Narodne banke Srbije na sumu osiguranja, odnosno na iznos od najmanje 100.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan uplate;

9) dokaz o povezanosti po osnovu kapitala ili na drugi način sa društvima za osiguranje, društvima za zastupanje u osiguranju ili društvima za posredovanje u osiguranju.

Narodna banka Srbije bliže propisuje uslove i način dokazivanja ispunjenosti uslova za lica iz stava 2. tačka 6) ovog člana, kao i potrebnu kadrovsku i tehničku osposobljenost društva.

Izdavanje dozvole za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju

Član 79.

O zahtevu za izdavanje dozvole za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju Narodna banka Srbije odlučuje rešenjem, u roku od 60 dana od dana prijema zahteva.

Upis u registar

Član 80.

Osnivači društva za posredovanje u osiguranju dužni su da prijavu za upis u registar nadležnog organa podnesu u roku od 30 dana od dana dobijanja dozvole za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju.

Uz prijavu za upis u registar podnosi se i dozvola za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju.

Društvo za posredovanje u osiguranju dužno je da rešenje o upisu u registar dostavi Narodnoj banci Srbije, u roku od sedam dana od dana prijema tog rešenja.

Oduzimanje dozvole za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju

Član 81.

Narodna banka Srbije će oduzeti društvu za posredovanje u osiguranju dozvolu za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju, ako:

1) društvo za posredovanje u osiguranju prestane da ispunjava jedan od uslova iz člana 78. ovog zakona;

2) je poslovanjem društva za posredovanje u osiguranju ugrožen interes osiguranika ili je utvrđeno nepoštovanje zakona i drugih propisa;

3) društvo za posredovanje u osiguranju posreduje za društvo za osiguranje koje nema dozvolu za obavljanje poslova osiguranja.

Ovlašćenje za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju

Član 82.

Poslove posredovanja u osiguranju u društvu za posredovanje u osiguranju mogu obavljati samo lica koja imaju ovlašćenje Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: ovlašćeni posrednici).

Narodna banka Srbije izdaje ovlašćenje za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju licu koje ispunjava sledeće uslove:

1) ima prebivalište na teritoriji Republike;

2) punoletno je i ima potpunu poslovnu sposobnost;

3) položilo je stručni ispit za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju;

4) pravnosnažnom sudskom odlukom nije mu izrečena mera bezbednosti ili zaštitna mera zabrane obavljanja delatnosti;

5) nije bezuslovno osuđivano za krivična dela protiv imovine ili privrede na kaznu zatvora dužu od tri meseca.

Narodna banka Srbije bliže propisuje sadržinu i način polaganja ispita iz stava 2. tačka 3) ovog člana.

Strano fizičko lice koje, po pravu države čiji je državljanin, ispunjava uslove za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju, može obavljati te poslove, pod uslovima uzajamnosti.

Oduzimanje ovlašćenja

Član 83.

Narodna banka Srbije će oduzeti ovlašćenje za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju licu koje:

- 1) ovlašćenje dobije na osnovu neistinitih i netačnih podataka;
- 2) prestane da ispunjava uslove iz člana 82. stav 2. ovog zakona;
- 3) ne postupa u skladu sa ovim zakonom.

Posebna obaveza društva za posredovanje u osiguranju

Član 84.

Društvo za posredovanje u osiguranju koje obavlja poslove posredovanja u osiguranju na osnovu naloga osiguranika, dužno je da osiguraniku pruži objašnjenja i savete o okolnostima koje su od značaja za zaključenje ugovora o osiguranju.

U izvršavanju obaveze iz stava 1. ovog člana, društvo za posredovanje u osiguranju dužno je naročito da:

- 1) izradi odgovarajuću analizu opasnosti i predloži odgovarajuće pokriće;
- 2) izradi procenu solventnosti društva za osiguranje, na osnovu podataka o poslovanju tog društva;
- 3) posreduje, radi pregovaranja o zaključenju ugovora o osiguranju sa društvom za osiguranje koje, u odnosu na okolnosti pojedinog slučaja, osiguraniku nudi najpovoljniju zaštitu;
- 4) obavesti društvo za osiguranje o osiguranikovoj nameri da zaključi ugovor o osiguranju i da osiguraniku ponudi uslove osiguranja i upozna ga sa pravilima za izračunavanje premije;
- 5) proveri sadržinu polise osiguranja;
- 6) ponudi pomoć osiguraniku za vreme trajanja ugovora o osiguranju, pre i posle nastupanja osiguranog slučaja, a naročito da vodi računa o tome da osiguranik u utvrđenim rokovima izvrši radnje koje su od značaja za očuvanje, odnosno ostvarivanje prava iz ugovora o osiguranju;
- 7) prati izvršavanje ugovora o osiguranju koji je osiguranik zaključio uz njegovo posredovanje;
- 8) izradi predlog za izmenu zaključenog ugovora o osiguranju, radi veće sigurnosti osiguranika.

Suprotnost interesa

Član 85.

Društvo za posredovanje u osiguranju dužno je da upozna osiguranika sa svim pravnim i ekonomskim odnosima sa društvom za osiguranje koji utiču na nepristrasnost društva za posredovanje u osiguranju u ispunjavanju obaveza prema osiguraniku.

Pod pravnim i ekonomskim odnosima iz stava 1. ovog člana smatraju se naročito odredbe ugovora o posredovanju zaključenog između društva za posredovanje u osiguranju i društva za osiguranje, na osnovu kojih je društvo za posredovanje u osiguranju:

1) dužno posredovati isključivo u zaključenju ugovora o osiguranju sa određenim društvom za osiguranje;

2) ugovorilo pravo na uvećanu proviziju, u odnosu na uobičajenu proviziju za posredovanje kod određenih vrsta osiguranja.

Primena odredaba o akcionarskom društvu za osiguranje

Član 86.

Na pitanja dozvola i saglasnosti koje društvu za posredovanje u osiguranju izdaje Narodna banka Srbije i upisa u registar nadležnog organa, koja nisu uređena odredbama ovog odeljka, shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na akcionarska društva za osiguranje.

2. Zastupanje u osiguranju

Poslovi zastupanja u osiguranju

Član 87.

Poslove zastupanja u osiguranju obavlja pravno ili fizičko lice na osnovu ugovora o zastupanju, u ime i za račun društva za osiguranje osnovanog u skladu sa ovim zakonom.

Društvo za zastupanje u osiguranju i zastupnici u osiguranju

Član 88.

Poslove zastupanja u osiguranju, kao jedinu delatnost, obavlja društvo za zastupanje u osiguranju i fizičko lice - preduzetnik (u daljem tekstu: zastupnik u osiguranju), koji su dobili dozvolu za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju u skladu sa ovim zakonom.

Uz poslove zastupanja u osiguranju društvo za zastupanje u osiguranju, odnosno zastupnik u osiguranju mogu obavljati i poslove savetovanja i pomoći u obradi šteta i proceni rizika i šteta.

Društvo za osiguranje vodi evidenciju društava za zastupanje u osiguranju i zastupnika u osiguranju koji za to društvo obavljaju poslove zastupanja u osiguranju.

Narodna banka Srbije ima pravo da izvrši uvid u evidenciju iz stava 3. ovog člana.

Ograničenje zastupanja u osiguranju

Član 89.

Društvo za zastupanje u osiguranju, odnosno zastupnik u osiguranju može da obavlja poslove zastupanja samo za jedno društvo za osiguranje.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, društvo za zastupanje u osiguranju, odnosno zastupnik u osiguranju može zastupati više društava za osiguranje, uz njihovu pismenu saglasnost.

Društvo za zastupanje u osiguranju, odnosno zastupnik u osiguranju dužan je da u svojim poslovnim prostorijama ima na vidnom mestu istaknut naziv društva za osiguranje koje zastupa.

Firma društva za zastupanje u osiguranju i zastupnika u osiguranju

Član 90.

Firma društva za zastupanje u osiguranju, odnosno zastupnika u osiguranju mora sadržati i oznaku delatnosti "zastupanje u osiguranju".

Osnivanje društva za zastupanje u osiguranju

Član 91.

Društvo za zastupanje u osiguranju osniva se kao akcionarsko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću, na osnovu zakona kojim se uređuje pravni položaj preduzeća, ako ovim zakonom pojedina pitanja nisu drukčije uređena.

Ako se društvo za zastupanje u osiguranju osniva kao akcionarsko društvo, novčani deo osnovnog kapitala ne može biti manji od 25.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan uplate.

Ako se društvo za zastupanje u osiguranju osniva kao društvo s ograničenom odgovornošću, novčani deo osnovnog kapitala ne može biti manji od 12.500 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan uplate.

Društvo za zastupanje u osiguranju dužno je da u svom poslovanju obezbedi da osnovni kapital društva uvek bude u visini koja nije

manja od iznosa iz st. 2. i 3. ovog člana, s tim što u novcu, kratkoročnim hartijama od vrednosti i kratkoročnim plasmanima mora imati najmanje 50% ukupnog iznosa osnovnog kapitala.

Zastupnik u osiguranju mora uvek imati na računu najmanje 1.500 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije.

Akcije

Član 92.

Akcije akcionarskog društva za zastupanje u osiguranju mogu glasiti samo na ime.

Zahtev za izdavanje dozvole društvu za zastupanje u osiguranju

Član 93.

Zahtev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju podnose osnivači društva za zastupanje u osiguranju ili, u njihovo ime, lice koje oni ovlaste.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana podnosi se:

- 1) osnivački akt;
- 2) predlog statuta;
- 3) dokaz da je na privremeni račun kod banke uplaćen novčani deo osnovnog kapitala iz člana 91. ovog zakona;
- 4) spisak akcionara, odnosno vlasnika udela sa podacima iz člana 39. stav 2. tač. 7) i 8) ovog zakona;
- 5) poslovni plan društva;
- 6) dokaz da fizička lica koja su predložena za članove uprave i nadzornog odbora društva ispunjavaju uslove iz člana 39. ovog zakona;
- 7) dokaz o kadrovskoj i tehničkoj osposobljenosti društva za zastupanje u osiguranju;
- 8) predugovor ili ugovor o zastupanju sa društvom za osiguranje koji mora da sadrži odredbu o pravu društva za osiguranje na trajni nadzor nad izvršavanjem tog ugovora;
- 9) dokaz o povezanosti po osnovu kapitala ili na drugi način sa društvima za osiguranje, društvima za zastupanje u osiguranju ili društvima za posredovanje u osiguranju.

Narodna banka Srbije bliže propisuje uslove i način dokazivanja ispunjenosti uslova za lica iz stava 2. tačka 6) ovog člana, kao i potrebnu kadrovsku i tehničku osposobljenost društva.

Zahtev za izdavanje dozvole zastupniku u osiguranju

Član 94.

Zastupnik u osiguranju upisuje se u registar kod nadležnog organa uprave, na osnovu dozvole za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju koju izdaje Narodna banka Srbije na njegov zahtev, odnosno zahtev lica koje on ovlasti.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana podnosi se:

- 1) osnivački akt;
- 2) dokaz o identitetu zastupnika u osiguranju (lično ime, broj lične karte i jedinstveni matični broj građana);
- 3) dokaz o prebivalištu zastupnika u osiguranju;
- 4) dokaz da na računu ima uplaćena sredstva iz člana 91. stav 5. ovog zakona;
- 5) dokaz o stručnoj spremi zastupnika u osiguranju;
- 6) dokaz da zastupnik u osiguranju u poslednje tri godine nije bio član uprave, nadzornog odbora ili nosilac posebnih ovlašćenja u pravnom licu nad kojim je sproveden postupak likvidacije, odnosno stečaja;
- 7) dokaz da zastupnik u osiguranju nije bezuslovno osuđivan na kaznu zatvora dužu od tri meseca;
- 8) dokaz nadležnog organa uprave o izmirenju poreza, ne stariji od šest meseci;
- 9) overena kopija rešenja nadležnog organa uprave o utvrđivanju i naplati poreza za tekuću, odnosno prethodnu godinu;
- 10) dokaz da zastupnik u osiguranju poseduje ovlašćenje za zastupanje u osiguranju;
- 11) poslovni plan;
- 12) predugovor ili ugovor o zastupanju sa društvom za osiguranje koji mora da sadrži odredbu o pravu društva za osiguranje na trajni nadzor nad izvršavanjem tog ugovora;
- 13) dokaz o kadrovskoj i tehničkoj osposobljenosti zastupnika u osiguranju;
- 14) dokaz o povezanosti po osnovu kapitala ili na drugi način sa društvima za osiguranje, društvima za zastupanje u osiguranju ili društvima za posredovanje u osiguranju.

Zastupnik u osiguranju dužan je da rešenje o upisu u registar kod nadležnog organa uprave dostavi Narodnoj banci Srbije, u roku od sedam dana od dana prijema rešenja.

Ovlašćenje za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju

Član 95.

Poslove zastupanja u osiguranju u društvu za zastupanje u osiguranju i kod zastupnika u osiguranju mogu obavljati samo lica koja imaju ovlašćenje Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: ovlašćeni zastupnici).

Narodna banka Srbije izdaje ovlašćenje za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju licu koje ispunjava sledeće uslove:

- 1) ima prebivalište na teritoriji Republike;
- 2) punoletno je i ima potpunu poslovnu sposobnost;
- 3) položilo je stručni ispit za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju;
- 4) pravosnažnom sudskom odlukom nije mu izrečena mera bezbednosti ili zaštitna mera zabrane obavljanja delatnosti;
- 5) nije osuđivano za krivična dela protiv imovine ili privrede na kaznu zatvora dužu od tri meseca.

Narodna banka Srbije propisuje sadržinu i način polaganja ispita iz stava 2. tačka 3) ovog člana.

Strano fizičko lice koje, po pravu države čiji je državljanin, ispunjava uslove za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju, može obavljati te poslove, pod uslovima uzajamnosti.

Pravo uvida u ugovor o zastupanju u osiguranju

Član 96.

Ugovor o zastupanju u osiguranju čuva se u poslovnim prostorijama ugovornih strana.

Narodna banka Srbije ima pravo da izvrši uvid u ugovor iz stava 1. ovog člana.

Novčana sredstva i instrumenti plaćanja

Član 97.

Društvo za zastupanje u osiguranju, odnosno zastupnik u osiguranju dužan je da novčana sredstva i ostale instrumente plaćanja i obezbeđenja plaćanja, koja je naplatio, odnosno preuzeo od osiguranika, odnosno ugovarača osiguranja, u ime i za račun društva za osiguranje, uplati u korist društva istog, a najkasnije narednog radnog dana od dana naplate ili preuzimanja, odnosno da u istom roku preda ostale instrumente plaćanja i obezbeđenja plaćanja.

Društvo za zastupanje u osiguranju, odnosno zastupnik u osiguranju vrši naplatu premije osiguranja, u skladu sa propisima i aktima društva za osiguranje.

Sredstva i instrumente plaćanja i obezbeđenja iz stava 1. ovog člana društvo za zastupanje u osiguranju, odnosno zastupnik u osiguranju dužan je da čuva na sigurnom mestu do uplate, odnosno predaje društvu za osiguranje.

Odgovornost za zastupanje u osiguranju

Član 98.

Za radnje preduzete u obavljanju poslova zastupanja u osiguranju odgovara društvo za osiguranje.

Društvo za zastupanje u osiguranju, odnosno zastupnik u osiguranju odgovara osiguraniku za štetu koja nastane usled lažnog predstavljanja ili nepažnje društva za zastupanje, odnosno zastupnika u osiguranju, odnosno zbog toga što društvo za zastupanje, odnosno zastupnik u osiguranju nije otkrio da obavlja delatnost u svojstvu zastupnika.

Direktor društva za osiguranje, odnosno lice sa posebnim ovlašćenjima koje je zaključilo ugovor o zastupanju, odgovara društvu za osiguranje za štetu prouzrokovanu društvu koja je nastala iz tog ugovora.

Primena odredaba o društvu za posredovanje u osiguranju

Član 99.

Na izdavanje i oduzimanje dozvole i saglasnosti društvu za zastupanje u osiguranju i zastupniku u osiguranju, ovlašćenja za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju i dokaz o upisu u registar, shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na društvo za posredovanje u osiguranju.

IV. AGENCIJA ZA PRUŽANJE DRUGIH USLUGA U OSIGURANJU

Poslovi agencije

Član 100.

Agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju (u daljem tekstu: agencija) je pravno lice koje obavlja poslove utvrđivanja i procene rizika i šteta, posredovanja radi prodaje i prodaju ostataka osiguranih oštećenih stvari i poslove pružanja drugih intelektualnih i tehničkih usluga u vezi sa poslovima osiguranja.

Agencija se osniva kao akcionarsko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću, na osnovu zakona kojim se uređuje pravni položaj preduzeća, ako ovim zakonom pojedina pitanja nisu drukčije uređena.

Zabrana obavljanja poslova osiguranja i poslova posredovanja i zastupanja u osiguranju

Član 101.

Agencija ne može obavljati poslove osiguranja, poslove posredovanja i poslove zastupanja u osiguranju.

Osnivanje agencije

Član 102.

Ako se agencija osniva kao akcionarsko društvo, novčani deo osnovnog kapitala ne može biti manji od 25.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan uplate.

Ako se agencija osniva kao društvo s ograničenom odgovornošću, novčani deo osnovnog kapitala ne može biti manji od 12.500 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan uplate.

Agencija je dužna da u svom poslovanju obezbedi da osnovni kapital agencije uvek bude u visini koja nije manja od iznosa iz st. 1. i 2. ovog člana, s tim što u novcu, kratkoročnim hartijama od vrednosti i kratkoročnim plasmanima mora imati najmanje 50% ukupnog iznosa osnovnog kapitala.

Zahtev za izdavanje dozvole za pružanje drugih usluga u osiguranju

Član 103.

Zahtev za izdavanje dozvole za pružanje drugih usluga u osiguranju podnose osnivači agencije ili, u njihovo ime, lice koje oni ovlaste.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana podnosi se:

- 1) osnivački akt;
- 2) predlog statuta;
- 3) dokaz da je na privremeni račun kod banke uplaćen novčani deo osnovnog kapitala iz člana 102. ovog zakona;
- 4) poslovni plan agencije;
- 5) spisak akcionara, odnosno vlasnika udela sa podacima iz člana 39. stav 2. tač. 7) i 8) ovog zakona;

6) dokaz da fizička lica koja su predložena za članove uprave i nadzornog odbora agencije ispunjavaju uslove iz člana 39. ovog zakona;

7) dokaz o kadrovskoj i tehničkoj osposobljenosti agencije;

8) dokaz da sa društvima za osiguranje, društvima za posredovanje u osiguranju ili društvima za zastupanje u osiguranju ne čini povezano lice u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje pravni položaj preduzeća.

Posebno organizovan deo

Član 104.

Poslovima iz člana 100. ovog zakona mogu se baviti i preduzeća i druga pravna lica, pod uslovom da imaju posebno organizovan deo za obavljanje tih poslova, koji je kadrovski i tehnički osposobljen za pružanje drugih usluga u osiguranju i da na poseban račun uplate i vode iznos od 12.500 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan uplate.

Primena odredaba o društvu za posredovanje u osiguranju

Član 105.

Na pitanja izdavanja i oduzimanja dozvole i saglasnosti i na dokaz o upisu u registar agencija, preduzeća i drugih pravnih lica iz člana 104. ovog zakona, koja nisu uređena odredbama ovog odeljka, shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na društva za posredovanje u osiguranju.

V. IMOVINA I POSLOVANJE DRUŠTVA ZA OSIGURANJE

Premija osiguranja

Član 106.

Premija osiguranja sastoji se od funkcionalne premije i režijskog dodatka.

Funkcionalna premija sastoji se od tehničke premije, a može sadržati i doprinos za preventivu, ako je uračunat u premiju osiguranja.

Vrste tehničkih rezervi

Član 107.

Društvo za osiguranje dužno je da, na kraju obračunskog perioda, utvrdi tehničke rezerve za pokriće obaveza iz obavljanja poslova osiguranja.

Društvo za osiguranje koje obavlja poslove jedne ili više vrsta životnih osiguranja utvrđuje tehničke rezerve za:

- 1) prenosne premije;
- 2) rezervisane štete;
- 3) učešće u dobiti;
- 4) matematičku rezervu.

Društvo za osiguranje koje obavlja poslove jedne ili više vrsta neživotnih osiguranja utvrđuje tehničke rezerve za:

- 1) prenosne premije;
- 2) rezervisane štete;
- 3) izravnjanje rizika.

Tehničke rezerve iz st. 2. i 3. ovog člana obrazuju se korišćenjem načela aktuarske matematike, pravila struke osiguranja i odgovarajućih statističkih podataka.

Narodna banka Srbije propisuje bliže kriterijume i način obračunavanja tehničkih rezervi iz stava 4. ovog člana.

Prenosne premije

Član 108.

Prenosne premije obrazuju se izdvajanjem iz ukupne premije osiguranja na kraju tekućeg obračunskog perioda, odvojeno za svaku vrstu osiguranja, srazmerno vremenu trajanja osiguranja.

Prenosne premije su deo premije koji se koristi za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom obračunskom periodu.

Rezervisane štete

Član 109.

Rezervisane štete obrazuju se u visini procenjenog iznosa obaveza za nastale prijavljene, a nerešene štete i za nastale neprijavljene štete u tekućem periodu.

Ako se štete za pojedine vrste osiguranja pojavljuju u obliku rente, rezervisane štete utvrđuju se u kapitalizovanom iznosu svih budućih obaveza.

Rezerve za učešće u dobiti

Član 110.

Rezerve za učešće u dobiti obrazuju se u visini iznosa na koji osiguranici imaju pravo po osnovu učešća u dobiti iz ugovora o osiguranju života, ako su osiguranici prihvatili da učestvuju u riziku deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi.

Matematička rezerva

Član 111.

Matematička rezerva je tehnička rezerva društva za osiguranje namenjena izmirivanju budućih obaveza po osnovu životnog osiguranja.

Matematička rezerva se izračunava posebno za svaki ugovor o osiguranju života, tako što se vrednost obaveza iskazuje u vreme izračunavanja matematičke rezerve.

Rezerve za izravnanje rizika

Član 112.

Rezerve za izravnanje rizika obrazuju se na teret rashoda društva za osiguranje, posebno za svaku vrstu neživotnih osiguranja i koriste se za vremensko izravnanje toka šteta u pojedinim vrstama osiguranja.

Rezerve iz stava 1. ovog člana obrazuju se na osnovu standardnog odstupanja merodavnih tehničkih rezultata u tekućem obračunskom periodu od prosečnog merodavnog tehničkog rezultata za svaku vrstu neživotnih osiguranja kojima se društvo za osiguranje bavi u posmatranom periodu.

Održavanje likvidnosti

Član 113.

Društvo za osiguranje dužno je da obezbeđuje likvidnost i da blagovremeno isplaćuje štete i druge obaveze društva.

Društvo za osiguranje može slobodna sredstva deponovati i ulagati, uz uslov održavanja stalne likvidnosti društva i blagovremene isplate šteta i drugih obaveza društva.

Društvo za osiguranje dužno je da u poslovanju sredstvima osiguranja preduzima potrebne mere za obezbeđenje sigurnosti deponovanja, odnosno ulaganja, sa ciljem da se ne ugrozi njihova realna vrednost i likvidnost društva u izvršavanju obaveza iz ugovora o osiguranju i drugih obaveza.

Slobodna sredstva tehničkih rezervi utvrđuju se tako što se ukupna sredstva tehničkih rezervi na dan utvrđivanja umanje za dospele obaveze iz tih sredstava.

Društvo za osiguranje je dužno da tromesečno obaveštava Narodnu banku Srbije o deponovanju i ulaganju sredstava iz stava 2. ovog člana.

Narodna banka Srbije bliže propisuje način utvrđivanja slobodnih sredstava tehničkih rezervi i način utvrđivanja i praćenja likvidnosti društva.

Deponovanje i ulaganje sredstava tehničkih rezervi

Član 114.

Sredstva tehničkih rezervi mogu se deponovati i ulagati u:

1) hartije od vrednosti izdate od strane države, centralne banke, međunarodnih finansijskih organizacija, odnosno u hartije od vrednosti za koje garantuje neki od navedenih subjekata;

2) obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrednosti kojima se trguje na organizovanom tržištu hartija od vrednosti u zemlji;

3) obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrednosti kojima se ne trguje na organizovanom tržištu hartija od vrednosti, čiji je izdavalac pravno lice sa sedištem u zemlji;

4) akcije kojima se trguje na organizovanom tržištu hartija od vrednosti u zemlji;

5) akcije kojima se ne trguje na organizovanom tržištu hartija od vrednosti, ako je njihov izdavalac domaće pravno lice i ako su izdate kao hartije od vrednosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti;

6) deponovanja i ulaganja kod banaka sa sedištem u zemlji;

7) nepokretnosti i druga stvarna prava na nepokretnostima, ako su upisane u zemljišne, odnosno druge javne knjige, ako donose prinos, odnosno ako je u vezi sa njima moguće očekivati prinos i ako je njihova kupovna cena određena na osnovu procene ovlašćenog procenjivača.

Sredstva tehničkih rezervi mogu se držati u gotovini u blagajni i na računima kod banke.

Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana, Narodna banka Srbije može propisati i druge vrste deponovanja i ulaganja koja su, s obzirom na sigurnost, prinos i utrživost, odgovarajuća za deponovanje i ulaganje.

Ograničenja pojedinih deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi

Član 115.

Visina pojedinog deponovanja i ulaganja sredstava iz člana 114. ovog zakona ne može biti veća od procenata ukupnog iznosa tehničkih rezervi, i to:

1) od 5% - za ulaganja u hartije od vrednosti istog izdavaoca iz člana 114. stav 1. tač. 2) - 4) ovog zakona;

2) od 1% - za ulaganja u hartije od vrednosti istog izdavaoca iz člana 114. stav 1. tačka 3) ovog zakona;

3) od 10% - za ulaganja u hartije od vrednosti iz člana 114. stav 1. tač. 3) i 5) ovog zakona;

4) od 30% - za ulaganja u hartije od vrednosti iz člana 114. stav 1. tač. 4) i 5) ovog zakona;

5) od 1% - za ulaganja u hartije od vrednosti istog izdavaoca iz člana 114. stav 1. tačka 5) ovog zakona;

6) od 5% - za ulaganja u hartije od vrednosti iz člana 114. stav 1. tačka 5) ovog zakona;

7) od 10% - za ulaganja u jednu nepokretnost, odnosno više nepokretnosti koje su među sobom tako povezane da predstavljaju jedno ulaganje, od 10% - za sva ulaganja u nepokretnosti i druga stvarna prava iz člana 114. stav 1. tačka 7) ovog zakona, kod neživotnih osiguranja, a od 30% za ulaganja kod životnih osiguranja;

8) od 30% - za ulaganja u depozite iz člana 114. stav 1. tačka 6) ovog zakona, a od 10% - za ulaganja u depozite kod pojedine banke.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije može, radi sprečavanja povrede ili ugrožavanja prava osiguranika, korisnika osiguranja i trećih oštećenih lica, radi sprečavanja nastanka gubitaka i šteta koje mogu nastati društvu za osiguranje primenom ograničenja iz stava 1. ovog člana, dozvoliti društvu da za pojedinu vrstu deponovanja i ulaganja prekorači propisana ograničenja, ali ne duže od jedne godine.

Društvo za osiguranje dužno je da tromesečno obaveštava Narodnu banku Srbije o deponovanju i ulaganju sredstava iz stava 1. ovog člana.

Garantna rezerva

Član 116.

Radi obezbeđenja trajnog izvršavanja obaveza, društvo za osiguranje mora imati garantnu rezervu.

Garantnu rezervu čine:

- 1) osnovni kapital;
- 2) rezerve iz dobiti i rezerve utvrđene aktima društva;
- 3) neraspoređena dobit iz ranijih godina, do 50%;
- 4) deo neraspoređene dobiti tekuće godine, do 50%, pod uslovom da utvrđeni iznos ne prelazi prosečnu vrednost neto dobiti ostvarene u poslednje tri godine i da ne prelazi 25% od garantne rezerve;
- 5) revalorizacione rezerve.

Rezerve iz stava 2. tač. 2) i 5) ovog člana ne mogu činiti više od 20% garantne rezerve.

Garantna rezerva umanjuje se za otkupljene sopstvene akcije, gubitak iz ranijih godina i gubitak iz tekuće godine.

Ukupan iznos garantne rezerve ne može biti manji od iznosa propisanog u članu 28. ovog zakona.

Deponovanje i ulaganje sredstava garantne rezerve

Član 117.

Društvo za osiguranje dužno je da najmanje jednu trećinu sredstava osiguranja od utvrđene garantne rezerve iz člana 116. ovog zakona deponuje i ulaže na način iz člana 114. ovog zakona.

Ograničenja pojedinih deponovanja i ulaganja sredstava garantne rezerve

Član 118.

Visina pojedinog deponovanja i ulaganja sredstava iz člana 117. ovog zakona ne može biti veća od procenata od jedne trećine garantnih rezervi, i to:

- 1) od 10% - za ulaganja u hartije od vrednosti istog izdavaoca iz člana 114. stav 1. tač. 2) - 4) ovog zakona;
- 2) od 2% - za ulaganja u hartije od vrednosti istog izdavaoca iz člana 114. stav 1. tačka 3) ovog zakona;
- 3) od 20% - za ulaganja u hartije od vrednosti iz člana 114. stav 1. tač. 3) - 5) ovog zakona;
- 4) od 60% - za ulaganja u hartije od vrednosti iz člana 114. stav 1. tač. 4) i 5) ovog zakona;
- 5) od 2% - za ulaganja u hartije od vrednosti istog izdavaoca iz člana 114. stav 1. tačka 5) ovog zakona;
- 6) od 10% - za ulaganja u hartije od vrednosti iz člana 114. stav 1. tačka 5) ovog zakona;

7) od 20% - za ulaganja u jednu nepokretnost, odnosno više nepokretnosti koje su među sobom tako povezane da predstavljaju jedno ulaganje, od 30% - za sva ulaganja u nepokretnosti i druga stvarna prava iz člana 114. stav 1. tačka 7) ovog zakona kod neživotnih osiguranja, a od 60% za ulaganja kod životnih osiguranja;

8) od 60% - za ulaganja u depozite iz člana 114. stav 1. tačka 6) ovog zakona, a od 20% - za ulaganja u depozite kod pojedine banke.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije može, radi sprečavanja povrede ili ugrožavanja prava osiguranika, korisnika osiguranja i trećih oštećenih lica, radi sprečavanja nastanka gubitaka i šteta koje mogu nastati društvu za osiguranje primenom ograničenja iz stava 1. ovog člana, dozvoliti društvu da za pojedinu vrstu deponovanja i ulaganja prekorači propisana ograničenja, ali ne duže od jedne godine.

Društvo za osiguranje dužno je da tromesečno obaveštava Narodnu banku Srbije o deponovanju i ulaganju sredstava iz stava 1. ovog člana.

Deponovanje i ulaganje sredstava osiguranja

Član 119.

Sredstva društva za osiguranje deponuju se i ulažu u Republici.

Sredstva iz stava 1. ovog člana društvo za osiguranje može deponovati i ulagati i u inostranstvu u visini do 20% iznosa osnovnog kapitala, uz prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije.

Margina solventnosti

Član 120.

Margina solventnosti društva za osiguranje odgovara ukupnoj aktivi umanjenoj za nematerijalna ulaganja, aktivna vremenska razgraničenja, gubitak, obaveze (uključujući matematičku rezervu osiguranja života) i za prenosne pozicije (prenosne premije i rezervisane štete).

Društvo za osiguranje izračunava marginu solventnosti odvojeno za životna, odvojeno za neživotna osiguranja.

Primena premijske osnove

Član 121.

Društvo za osiguranje, za prvu godinu poslovanja, marginu solventnosti izračunava primenom premijske osnove.

Obezbeđenje margine solventnosti

Član 122.

Društvo za osiguranje dužno je da u svom poslovanju obezbedi da margina solventnosti uvek bude u visini utvrđenoj na način koji propiše Narodna banka Srbije.

Visina garantne rezerve

Član 123.

Garantna rezerva društva za osiguranje uvek mora biti veća od izračunate margine solventnosti.

Mere za obezbeđenje solventnosti

Član 124.

Ako garantna rezerva društva za osiguranje ne dostiže izračunatu marginu solventnosti, društvo je dužno da u roku od 30 dana od dana utvrđivanja neusklađenosti garantne rezerve i margine solventnosti donese program mera za usklađivanje garantne rezerve i margine solventnosti i dostavi ga Narodnoj banci Srbije.

Pravila o upravljanju rizikom

Član 125.

Društvo za osiguranje postupa u skladu sa pravilima o upravljanju rizikom ako u svom poslovanju obezbeđuje:

- 1) saosiguranje i reosiguranje viškova rizika iznad maksimalnog samopridržaja, u skladu sa članom 15. ovog zakona;
- 2) plaćanje šteta, ugovorenih suma osiguranja i izvršavanje drugih obaveza iz osnova osiguranja, u skladu sa čl. 21. i 106. ovog zakona;
- 3) osnovni kapital najmanje u visini propisanoj članom 28. ovog zakona;
- 4) tehničke rezerve, u skladu sa članom 107. ovog zakona;
- 5) likvidnost društva, u skladu sa članom 113. ovog zakona;
- 6) deponovanje i ulaganje sredstava tehničkih rezervi, u skladu sa čl. 114. i 115. ovog zakona;
- 7) garantnu rezervu, u skladu sa članom 116. ovog zakona;
- 8) deponovanje i ulaganje sredstava garantne rezerve, u skladu sa čl. 117. i 118. ovog zakona;
- 9) marginu solventnosti, u skladu sa čl. 120. i 122. ovog zakona;

10) druge aktivnosti radi ispunjenja obaveza iz tač. 1) - 9) ovog člana, kao i drugih obaveza propisanih ovim zakonom koje se odnose na upravljanje rizikom.

Prihodi

Član 126.

Prihode društva za osiguranje čine premije osiguranja i aktivnih poslova reosiguranja i drugi prihodi od poslova osiguranja, prihodi od finansiranja i neposlovni i vanredni prihodi.

Rashodi

Član 127.

Rashodi društva za osiguranje jesu rashodi za štete i ugovorene sume osiguranja, rashodi za štete po osnovu aktivnih poslova reosiguranja, rashodi za premije po osnovu pasivnih poslova reosiguranja i drugi rashodi od poslova osiguranja, rashodi za obavljanje delatnosti osiguranja i reosiguranja (troškovi za sprovođenje osiguranja i reosiguranja), kao i rashodi finansiranja i neposlovni i vanredni rashodi.

Rashodima za štete iz stava 1. ovog člana smatraju se i troškovi utvrđivanja i procenjivanja šteta, troškovi ostvarivanja regresnih zahteva, sudski troškovi i takse u sporovima po obavezama iz osnova osiguranja, troškovi veštačenja i drugi troškovi u vezi sa isplatom šteta.

Rashodi društva za osiguranje mogu biti i:

- 1) rezervisanja za štete iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja;
- 2) izdvajanja iz premije osiguranja života za matematičku rezervu;
- 3) izdvajanja na ime učešća osiguranika za povećanje sume osiguranja i slična davanja kod osiguranja života, u skladu sa uslovima osiguranja života;
- 4) izdvajanja za rezerve za izravnanje rizika.

Razgraničenje troškova pribavljanja osiguranja

Član 128.

Troškovi pribavljanja osiguranja mogu se razgraničiti u srazmeri prenosne premije i ukupne premije, u skladu sa zakonom.

Utvrđivanje rezultata poslovanja

Član 129.

Rezultat poslovanja akcionarskog društva za osiguranje čini ostvarena dobit ili gubitak.

Društvo za uzajamno osiguranje utvrđuje ostvareni višak ili manjak.

Raspored ostvarene dobiti, odnosno viška

Član 130.

Iz ostvarene dobiti odnosno viška, društvo za osiguranje naknađuje porez na dobit, odnosno višak, a ostatak predstavlja neraspoređenu dobit, odnosno višak.

Društvo za osiguranje neraspoređenu dobit, odnosno višak iz ranijih godina raspoređuje po sledećem redosledu:

- 1) za pokriće gubitka, odnosno manjka iz ranijih godina;
- 2) za izdvajanja u rezerve;
- 3) za druge namene utvrđene statutom društva.

Redosled pokrića gubitka, odnosno manjka

Član 131.

Društvo za osiguranje pokriva gubitak, odnosno manjak iz ranijih godina prema sledećem redosledu, iz:

- 1) neraspoređene dobiti, odnosno viška;
- 2) rezervi;
- 3) osnovnog kapitala.

Društvo za uzajamno osiguranje, pre početka korišćenja osnovnog kapitala, pokriva manjak iz dodatnog doprinosa članova (osiguranika) ili srazmernim umanjnjem naknade šteta svim članovima (osiguranicima), odnosno istovremeno iz dodatnog doprinosa i srazmernog umanjjenja naknade štete.

Program mera za pokriće gubitka, odnosno manjka

Član 132.

Društvo za osiguranje dužno je da u tekućoj poslovnoj godini pokrije nepokriveni gubitak, odnosno manjak iz prethodne godine, kao i da naknadi osnovni kapital u iznosu iskorišćenom za pokriće gubitka, odnosno

manjka, ako je osnovni kapital društva smanjen ispod iznosa iz člana 28. ovog zakona.

Društvo za osiguranje obaveštava Narodnu banku Srbije o nastalom gubitku, odnosno manjku i dostavlja program mera za pokriće nastalog gubitka, odnosno manjka, danom utvrđivanja gubitka, odnosno manjka, a najkasnije u roku od 15 dana od dana utvrđenog za predaju finansijskog izveštaja pravnom licu nadležnom za vođenje registra boniteta pravnih lica u skladu sa zakonom.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, društvo za osiguranje koje nastali gubitak, odnosno manjak pokrije iz neraspoređene dobiti, odnosno viška ili iz osnovnog kapitala iznad iznosa iz člana 28. ovog zakona, nije dužno da izradi i dostavi program mera za pokriće nastalog gubitka, odnosno manjka.

Narodna banka Srbije određuje stručno lice koje, na teret društva za osiguranje, kontroliše sprovođenje programa mera za pokriće nastalog gubitka, odnosno manjka i o tome obaveštava društvo.

Narodna banka Srbije može, na predlog stručnog lica, da naloži preduzimanje mera za pokriće nastalog gubitka, odnosno manjka.

Utvrđivanje dobiti, odnosno viška i gubitka, odnosno manjka po vrstama osiguranja

Član 133.

Društvo za osiguranje koje se bavi poslovima životnih osiguranja dužno je da utvrđuje dobit, odnosno višak i gubitak, odnosno manjak posebno za dobrovoljno penzijsko osiguranje, posebno za ostale vrste životnih osiguranja i posebno za poslove reosiguranja.

Društvo za osiguranje koje se bavi poslovima neživotnih osiguranja dužno je da utvrđuje dobit, odnosno višak i gubitak, odnosno manjak posebno za obavezna osiguranja, posebno za ostala neživotna osiguranja i posebno za poslove reosiguranja.

Obaveza sastavljanja finansijskog izveštaja i godišnjeg izveštaja o poslovanju

Član 134.

Društvo za osiguranje dužno je da sastavlja finansijski izveštaj i godišnji izveštaj o poslovanju, u skladu sa zakonom.

Kontni okvir i sadržaj pojedinih računa u kontnom okviru za društvo za osiguranje propisuje Narodna banka Srbije.

Obrasce finansijskih izveštaja za potrebe jedinstvenog informisanja i statističke obrade, odnosno minimum sadržaja i formu podataka u njima propisuje Narodna banka Srbije.

VI. INTERNA REVIZIJA

Interna revizija

Član 135.

Društvo za osiguranje dužno je da organizuje internu reviziju, koja je samostalna i nezavisna u obavljanju svojih poslova.

Internu reviziju društva za osiguranje obavlja posebni organizacioni deo u društvu utvrđen statutom.

Interna revizija društva za osiguranje za svoj rad neposredno odgovara nadzornom odboru društva.

Organi društva za osiguranje i zaposleni u društvu za osiguranje ne smeju sprečavati, ograničavati ili otežavati izveštavanje o nalazima i procenama zaposlenih na poslovima interne revizije u društvu za osiguranje.

Pravilnik o radu interne revizije

Član 136.

Rad interne revizije društva za osiguranje uređuje se pravilnikom o radu interne revizije, koji donosi upravni odbor društva.

Zadaci interne revizije

Član 137.

Interna revizija društva za osiguranje sprovodi stalnu i sveobuhvatnu kontrolu svih aktivnosti iz poslovanja društva, a naročito:

- 1) kontinuirano praćenje, proveru i unapređenje sistema rada u društvu za osiguranje;
- 2) identifikaciju rizika kojima je društvo za osiguranje izloženo ili se može očekivati da bude izloženo;
- 3) ocenu i vrednovanje uspostavljenog sistema interne kontrole;
- 4) izdavanje odgovarajućih preporuka za otklanjanje uočenih nepravilnosti i nedostataka i za unapređenje primenjenih postupaka i sistema rada.

Pod sistemom interne kontrole iz stava 1. tačka 3) ovog člana podrazumevaju se odgovarajuće procedure, postupci i radnje, koje je

uprava društva za osiguranje dužna da organizuje na način koji odgovara prirodi, složenosti i rizičnosti posla, kao i promenama uslova poslovanja društva za osiguranje koje se mogu predvideti, a u cilju sprečavanja nepravilnosti i nezaklonitosti u poslovanju društva.

Interna revizija kontroliše i procenjuje:

1) adekvatnost i primenu propisanih politika i procedura kontrole rizika;

2) računovodstvene postupke i organizaciju obavljanja računovodstvenih poslova;

3) pouzdanost i ažurnost finansijskih i upravljačkih informacija.

Društvo za osiguranje je dužno da pravilnikom o radu interne revizije i programom rada interne revizije propiše obavljanje funkcije interne revizije u skladu sa načelima struke i praksom interne revizije, međunarodno priznatim standardima interne revizije i etičkim principima interne revizije.

Interni revizori

Član 138.

Za obavljanje poslova interne revizije društvo za osiguranje mora imati zaposleno najmanje jedno lice.

Društvo za osiguranje je dužno da utvrdi uslove za imenovanje i razrešenje internog revizora, kao i raspored ostalih zaposlenih u organizacionom delu interne revizije.

Lice koje obavlja poslove interne revizije ne može obavljati druge poslove u društvu za osiguranje, nema ovlašćenja i odgovornost za pripremu akata i druge dokumentacije koja može biti predmet interne revizije, niti može biti član uprave i nadzornog odbora društva.

Interni revizor, za svaku obavljanu internu reviziju, sastavlja izveštaj.

Interni revizor obavlja poslove interne revizije na način propisan ovim zakonom.

Program rada i godišnji plan rada interne revizije

Član 139.

Program rada i godišnji plan rada interne revizije društva za osiguranje usvaja nadzorni odbor društva.

Programom rada interne revizije uređuje se, naročito: jasno i detaljno definisani rizici i oblasti poslovanja u kojima ti rizici mogu nastati, ciljevi i zadaci interne revizije, kao i prioriteta u vršenju funkcije interne revizije,

periodičnost, odnosno učestalost aktivnosti interne revizije, način sprovođenja programa interne revizije i odgovornost internog revizora s realizacijom tog programa i stepen obuhvatnosti i detaljnosti interne revizije po određenim područjima poslovanja društva za osiguranje.

Godišnjim planom rada interne revizije utvrđuju se planirane aktivnosti interne revizije, a naročito oblasti poslovanja u kojima će interna revizija izvršiti kontrolu poslovanja i rokove za izvršenje planiranih aktivnosti.

Pored obavljanja interne revizije utvrđene programom i planom iz stava 1. ovog člana, interna revizija obavlja pojedinačnu reviziju na zahtev nadzornog odbora, odnosno uprave društva.

Izveštavanje interne revizije

Član 140.

Interna revizija društva za osiguranje sastavlja šestomesečne i godišnje izveštaje o internoj reviziji.

Šestomesečni izveštaj o internoj reviziji sadrži:

- 1) opis izvršenih kontrola poslovanja (predmet revizije);
- 2) ocenu načina obrade dokumentacije i postupka zaključivanja ugovora o osiguranju i izdavanja polisa i likvidacije šteta;
- 3) nezakornitosti i druge nepravilnosti koje je utvrdila interna revizija u postupku revizije, sa objašnjenjima i posledicama uočenih nepravilnosti i naznačenjem odgovornih lica;
- 4) predlog mera za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i rokove za njihovo sprovođenje;
- 5) druge konstatacije, ocene i predloge vezane za otklanjanje nepravilnosti koje je utvrdila interna revizija.

Godišnji izveštaj o internoj reviziji sadrži i:

- 1) izveštaj o realizaciji programa rada i godišnjeg plana rada interne revizije;
- 2) rezime značajnih konstatacija o obavljenoj reviziji;
- 3) ocenu preduzetih mera za otklanjanje uočenih nepravilnosti.

Izveštaje iz stava 1. ovog člana interna revizija podnosi istovremeno nadzornom odboru i upravi društva za osiguranje.

Godišnji izveštaj o internoj reviziji, sa mišljenjem nadzornog odbora, upravni odbor društva za osiguranje razmatra istovremeno sa finansijskim izveštajem društva.

Upravni odbor društva za osiguranje dužan je da uz godišnji izveštaj o internoj reviziji, sa mišljenjem nadzornog odbora, skupštini dostavi i izveštaj o merama koje su preduzete povodom nalaza interne revizije i nadzornog odbora za otklanjanje uočenih nepravilnosti.

Obaveštavanje uprave i nadzornog odbora društva za osiguranje

Član 141.

Izuzetno od člana 140. ovog zakona, ako interna revizija utvrdi da društvo za osiguranje ne postupa u skladu sa pravilima o upravljanju rizikom i zbog toga društvu pretilikvidnost ili nesolventnost ili utvrdi da je ugrožena sigurnost poslovanja, odnosno da su ugroženi interesi osiguranika, dužna je da o tome odmah, a najkasnije u roku od 24 časa od trenutka saznanja, obavesti upravu i nadzorni odbor društva za osiguranje.

Ako interna revizija utvrdi da uprava, odnosno članovi uprave ili lica sa posebnim ovlašćenjima društva za osiguranje ne postupaju u skladu sa pravilima o upravljanju rizikom, dužna je da o tome odmah, a najkasnije u roku od 24 časa od trenutka saznanja, obavesti nadzorni odbor društva.

VII. NADZOR NAD OBAVLJANJEM DELATNOSTI OSIGURANJA

1. Delokrug Narodne banke Srbije

Poslovi Narodne banke Srbije

Član 142.

Nadzor nad obavljanjem delatnosti osiguranja vrši Narodna banka Srbije, prvenstveno, u cilju zaštite interesa osiguranika i drugih korisnika osiguranja.

Pored nadzora iz stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije izdaje dozvolu za obavljanje poslova osiguranja, reosiguranja, posredovanja i zastupanja u osiguranju i poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja, daje saglasnost na akte i radnje propisane ovim zakonom, donosi akte propisane ovim zakonom, obrađuje statističke i druge podatke, vodi registre u skladu sa ovim zakonom i razmatra prigovore osiguranika, korisnika osiguranja i trećih oštećenih lica na rad društava za osiguranje i drugih lica koja obavljaju delatnost osiguranja.

Narodna banka Srbije saraduje sa drugim nadzornim organima u zemlji i inostranstvu i obavlja i druge poslove propisane ovim i drugim zakonom.

Propisi za izvršavanje zakona

Član 143.

Narodna banka Srbije donosi propise radi sprovođenja odredaba ovog zakona.

Zaštita prava osiguranika, korisnika osiguranja i trećih oštećenih lica

Član 144.

Narodna banka Srbije posreduje u rešavanju odštetnog zahteva radi sprečavanja nastanka spora iz osnova osiguranja, razmatra prigovore osiguranika, korisnika osiguranja i trećih oštećenih lica i štiti prava i interese tih lica.

Narodna banka Srbije propisuje način zaštite prava i interesa lica iz stava 1. ovog člana.

Izveštaj o stanju na tržištu osiguranja

Član 145.

Narodna banka Srbije podnosi Narodnoj skupštini Republike Srbije, najmanje jednom godišnje, izveštaj o stanju na tržištu osiguranja, koji naročito sadrži podatke o obimu poslovanja društava za osiguranje po vrstama osiguranja, stepenu ažurnosti u isplati šteta, iznosu i strukturi kapitala, kretanju ostvarene likvidnosti i solventnosti, ostvarenoj efikasnosti u poslovanju (produktivnosti, ekonomičnosti i rentabilnosti) i o drugim pitanjima od značaja za ocenu stanja na tržištu osiguranja.

Rešenje Narodne banke Srbije

Član 146.

Narodna banka Srbije rešenjem odlučuje o izdavanju, promenama, odnosno oduzimanju dozvole, izdavanju, odnosno oduzimanju saglasnosti, o merama koje se izriču u postupku vršenja nadzora i o drugim pitanjima iz nadležnosti Narodne banke Srbije.

Rešenje se donosi u pismenom obliku.

Rešenje je konačno i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Rešenja o izdavanju i oduzimanju dozvola, odnosno saglasnosti iz stava 1. ovog člana objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Registar podataka

Član 147.

Narodna banka Srbije vodi registar podataka o društvima za osiguranje kojima je izdala dozvolu za obavljanje poslova osiguranja, sa podacima o osnivačima društva, kvalifikovanim imaočima, članovima uprave i nadzornog odbora društva, kao i o poslovanju društava i merama koje se izriču u postupku vršenja nadzora nad radom društava.

Pored registra iz stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije vodi registar podataka o društvima za posredovanje u osiguranju, društvima za zastupanje u osiguranju i zastupnicima u osiguranju, kojima je izdala dozvolu za obavljanje poslova posredovanja i zastupanja u osiguranju, registar izdatih ovlašćenja ovlašćenim posrednicima i ovlašćenim zastupnicima, registar izdatih dozvola za pružanje drugih usluga u osiguranju, registar pravnih lica koja poslove posredovanja i zastupanja u osiguranju obavljaju na osnovu posebnog zakona, kao i registar izdatih ovlašćenja ovlašćenim aktuarima.

U registre iz st. 1. i 2. ovog člana upisuju se i sve promene upisanih podataka.

Sadržinu i način vođenja registara iz st. 1. i 2. ovog člana bliže propisuje Narodna banka Srbije.

2. Vršenje nadzora

Subjekti nadzora

Član 148.

Narodna banka Srbije vrši nadzor nad poslovanjem društva za osiguranje, kao i društva za posredovanje u osiguranju i društva za zastupanje u osiguranju, odnosno zastupnika u osiguranju, agencije za pružanje drugih usluga u osiguranju, preduzeća i drugih pravnih lica koja imaju posebno organizovan deo za pružanje drugih usluga u osiguranju i pravnih lica koja poslove posredovanja i zastupanja u osiguranju obavljaju na osnovu posebnog zakona.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije može da izvrši nadzor i nad pravnim licima koja su povezana sa licima iz stava 1. ovog člana i da ostvari uvid u poslovne knjige svih učesnika u poslu koji je predmet nadzora, ako je to neophodno radi vršenja nadzora nad poslovanjem društva za osiguranje.

Ako nadzor nad određenim pravnim licem iz stava 2. ovog člana vrši drugi nadzorni organ, Narodna banka Srbije će nadzor nad poslovanjem ovog lica izvršiti u saradnji sa tim organom.

U vršenju nadzora iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije saraduje sa nadzornim i drugim nadležnim organima u zemlji i inostranstvu i međunarodnim organizacijama.

Predmet nadzora

Član 149.

Nadzor Narodne banke Srbije nad poslovanjem društva za osiguranje obuhvata:

- 1) obavljanje delatnosti osiguranja u skladu sa izdatom dozvolom;
- 2) usklađenost opštih akata i akata poslovne politike sa zakonom i drugim propisima;
- 3) nadzor nad zakonitošću rada društva;
- 4) likvidnost i solventnost u obavljanju delatnosti osiguranja;
- 5) način utvrđivanja tehničkih rezervi;
- 6) izvršavanje preuzetih obaveza po osnovu ugovora o osiguranju;
- 7) deponovanje i ulaganje sredstava osiguranja u skladu sa zakonom;
- 8) sastavljanje knjigovodstvene i druge dokumentacije, vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa zakonom, drugim propisima, opštim aktima i aktima poslovne politike društva;
- 9) sprovođenje mera koje je naložila Narodna banka Srbije;
- 10) način obavljanja interne revizije;
- 11) ispunjenost uslova propisanih ovim zakonom za osnivače društva i kvalifikovane imaoce i za lica koja obavljaju funkcije člana uprave i nadzornog odbora društva;
- 12) kadrovsku i tehničku osposobljenost društva;
- 13) troškove provizije za posredovanje i zastupanje u osiguranju;
- 14) troškove uprave i nadzornog odbora;
- 15) nenaplaćene premije i druga potraživanja društva;
- 16) sprovođenje politike saosiguranja i reosiguranja;
- 17) druga pitanja propisana zakonom.

Način vršenja nadzora

Član 150.

Nadzor nad poslovanjem društva za osiguranje vrši se:

- 1) posrednom kontrolom, odnosno prikupljanjem, praćenjem i proveravanjem izveštaja i obaveštenja društva za osiguranje koje je u skladu sa odredbama zakona društvo dužno da dostavlja Narodnoj banci Srbije;
- 2) neposrednom kontrolom nad poslovanjem društva za osiguranje.

Na osnovu izvršenog nadzora iz stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije izriče mere nadzora, u skladu sa ovim zakonom i podnosi prijave nadležnim organima u slučaju osnovane sumnje da utvrđene nezakovitosti i nepravilnosti sadrže obeležja krivičnog dela, privrednog prestupa ili prekršaja.

Inspektori osiguranja

Član 151.

Nadzor nad poslovanjem društva za osiguranje vrši ovlašćeno lice Narodne banke Srbije - inspektor osiguranja.

Inspektor osiguranja može biti lice koje, pored opštih uslova propisanih zakonom, ispunjava i sledeće uslove:

- 1) ima visoku školsku spremu ekonomskog ili pravnog smera;
- 2) je stručnjak iz oblasti osiguranja;
- 3) ima radno iskustvo na finansijsko-računovodstvenim, aktuarskim ili drugim odgovarajućim poslovima u osiguranju od najmanje tri godine;
- 4) nije bezuslovno osuđeno na kaznu zatvora dužu od šest meseci;
- 5) protiv njega se ne vodi krivični postupak.

Službena legitimacija

Član 152.

Pri vršenju poslova iz člana 151. stav 1. ovog zakona, inspektor osiguranja mora imati legitimaciju kojom se utvrđuje njegovo službeno svojstvo.

Narodna banka Srbije propisuje obrazac legitimacije inspektora osiguranja, način njenog izdavanja i način korišćenja legitimacije.

Ovlašćenja inspektora osiguranja

Član 153.

U vršenju nadzora nad poslovanjem društva za osiguranje inspektor osiguranja ima pravo da:

1) ostvari uvid u opšta akta, akta poslovne politike i poslovne knjige društva i sva druga akta, dokumentaciju i podatke koja se odnose na poslovanje društva u Republici i inostranstvu;

2) zahteva od članova uprave, nadzornog odbora, internog revizora, ovlašćenog aktuara i lica sa posebnim ovlašćenjima društva, da pruže informacije i objašnjenja u okviru svog delokruga koja se odnose na poslovanje društva;

3) privremeno oduzme isprave i predmete ako utvrdi da su oni upotrebljeni, odnosno namenjeni za izvršenje krivičnog dela, privrednog prestupa ili prekršaja.

Zadaci inspektora osiguranja

Član 154.

U vršenju nadzora nad poslovanjem društva za osiguranje, inspektor osiguranja dužan je da sveobuhvatnom kontrolom, u skladu sa članom 149. ovog zakona, utvrdi naročito:

1) pravilnost utvrđivanja i izračunavanja tehničke rezerve (čl. 107 - 112. ovog zakona);

2) pravilnost deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi (čl. 114. i 115. ovog zakona);

3) obezbeđenje garantne rezerve društva (član 116. ovog zakona);

4) pravilnost deponovanja i ulaganja sredstava garantne rezerve (čl. 117. i 118. ovog zakona);

5) obezbeđenje margine solventnosti (član 122. ovog zakona);

6) pravilnost obračuna šteta i pridržavanje rokova za isplatu šteta;

7) pravilnost primene uslova osiguranja i tarifa premija i drugih akata poslovne politike društva;

8) tačnost finansijskih i drugih izveštaja koje društvo sačinjava, u skladu sa zakonom.

Nadzor iz stava 1. ovog člana inspektor osiguranja vrši na osnovu naloga koji izdaje guverner Narodne banke Srbije ili lice zaposleno u Narodnoj banci Srbije koje on ovlasti.

U postupku vršenja nadzora inspektor osiguranja:

1) sačinjava zapisnik o izvršenoj kontroli;

2) predlaže mere radi otklanjanja utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti.

Zapisnik iz stava 3. tačka 1) ovog člana dostavlja se društvu za osiguranje kod kojeg je izvršen nadzor najkasnije u roku od osam dana od dana izvršenog nadzora.

Na zapisnik o nadzoru društvo za osiguranje može podneti primedbe u roku od osam dana od dana prijema zapisnika, o kojima se pismeno izjašnjava inspektor osiguranja, i zavisno od osnovanosti primedaba, sačinjava dopunu zapisnika.

Obaveze društva za osiguranje

Član 155.

Društvo za osiguranje dužno je da inspektoru osiguranja, na njegov zahtev:

1) omogući kontrolu poslovanja u sedištu društva i drugim prostorijama u kojima društvo, odnosno drugo lice po njegovom ovlašćenju obavlja delatnost i poslove nad kojima Narodna banka Srbije vrši nadzor;

2) omogući kontrolu poslovne i druge dokumentacije, ažurnosti i ispravnosti poslovnih i drugih knjiga i drugih evidencija, ispravnosti i tačnosti sastavljanja finansijskih izveštaja i godišnjih izveštaja o poslovanju društva, kao i izveštaja i obaveštenja koja su dostavljena Narodnoj banci Srbije;

3) stavi na uvid računovodstvenu i drugu dokumentaciju, poslovne knjige ili pojedine delove poslovnih knjiga i drugu evidenciju;

4) obezbedi izvod podataka na mediju koji inspektor osiguranja odredi, kao i da omogući potpuni uvid u elektronski sistem medija računovodstvenih podataka.

Inspektor osiguranja dužan je da vrši nadzor nad poslovanjem društva za osiguranje tako da u što manjoj meri ometa redovno poslovanje društva.

3. Obaveštavanje Narodne banke Srbije od strane društva za osiguranje

Redovno izveštavanje od strane društva za osiguranje

Član 156.

Društvo za osiguranje dostavlja Narodnoj banci Srbije:

1) finansijski izveštaj i godišnji izveštaj o poslovanju, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara i nadzornog odbora sa obrazloženjem;

2) kopiju izveštaja o obavljenoj reviziji, sa komentarom tog izveštaja od strane skupštine društva i nadzornog odbora;

3) izveštaj o sprovođenju politike saosiguranja i reosiguranja, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara;

- 4) poslovni plan društva;
- 5) statut i druge opšte akte, kao i izmene i dopune tih akata;
- 6) akte poslovne politike, kao i izmene i dopune tih akata, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara;
- 7) obaveštenje o promenama u strukturi kapitala društva;
- 8) obaveštenje o promeni ovlašćenog aktuara;
- 9) dokaze o izmenama podataka koji se upisuju u registar;
- 10) obaveštenje o sazivanju skupštine i zapisnik sa sednice skupštine;
- 11) druga obaveštenja, izveštaje i podatke propisane zakonom.

Dokumenta i podatke iz stava 1. tač. 1) - 3) ovog člana društvo za osiguranje dužno je da dostavi u roku od 15 dana od dana njihovog usvajanja, a najkasnije do 30. aprila tekuće godine za prethodnu godinu, dokumenta, podatke i obaveštenja iz stava 1. tač. 4) - 9) ovog člana, u roku od 15 dana od dana donošenja, odnosno dana nastanka promene, a ostala dokumenta, podatke i obaveštenja - u propisanim rokovima.

Tromesečno izveštavanje Narodne banke Srbije

Član 157.

Društvo za osiguranje dužno je da tromesečno izveštava Narodnu banku Srbije o:

- 1) strukturi kapitala, sa promenama akcionara;
- 2) saosiguranju i reosiguranju viškova rizika iznad maksimalnog samoprdržaja, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara;
- 3) visini i strukturi ostvarenih premija, po vrstama osiguranja;
- 4) broju i visini prijavljenih i rešenih šteta i šteta u sporu, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara;
- 5) tehničkim rezervama i deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara;
- 6) stanju i promenama na ostaloj imovini;
- 7) likvidnosti društva, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara;
- 8) garantnoj rezervi i deponovanju i ulaganju sredstava garantne rezerve, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara;
- 9) margini solventnosti, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara;
- 10) nalazima interne revizije, sa ocenom nadzornog odbora;
- 11) drugim propisanim podacima.

Izveštavanje na zahtev Narodne banke Srbije

Član 158.

Društvo za osiguranje dužno je da, na zahtev Narodne banke Srbije, dostavlja i druge izveštaje, informacije i podatke koji su od značaja za vršenje nadzora Narodne banke Srbije.

Sadržina izveštaja i obaveštenja

Član 159.

Sadržinu akata poslovne politike i drugih obaveštenja i podataka iz čl. 156 - 158. ovog zakona, kao i način njihovog dostavljanja, bliže propisuje Narodna banka Srbije.

Statistički podaci

Član 160.

Društvo za osiguranje dostavlja Narodnoj banci Srbije statističke i druge podatke po grupama i vrstama osiguranja, u rokovima i na način koji propisuje Narodna banka Srbije.

Obrađeni podaci iz stava 1. ovog člana koriste se za izradu tehničkih osnova i tarifa premija i za obavljanje aktuarskih poslova.

Narodna banka Srbije objavljuje podatke iz stava 2. ovog člana.

4. Mere nadzora

4.1. Vrste mera

Član 161.

U vršenju nadzora nad poslovanjem društva za osiguranje Narodna banka Srbije može:

- 1) naložiti mere za otklanjanje nezakornosti i nepravilnosti;
- 2) naložiti mere zbog nepostupanja u skladu sa pravilima o upravljanju rizikom;
- 3) naložiti prenos portfelja osiguranja na drugo društvo za osiguranje;
- 4) preuzeti kontrolu nad poslovanjem društva;
- 5) oduzeti dozvolu za obavljanje pojedinih ili svih poslova osiguranja za koje je izdata dozvola;
- 6) naložiti privremene mere;

7) predložiti mere prema članovima uprave, članovima nadzornog odbora, licima sa posebnim ovlašćenjima i kvalifikovanim imaćima.

Ako je ovim zakonom propisano da Narodna banka Srbije može izreći više mera, najpre će izreći onu meru koja je najmanje nepovoljna za društvo.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, ako zbog ponašanja lica nad kojim se vrši nadzor mogu nastupiti neotklonjive štetne posledice, Narodna banka Srbije će preduzeti drugu odgovarajuću meru.

4.2. Mere za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti

Uslovi za izricanje mera

Član 162.

Narodna banka Srbije nalaže društvu za osiguranje da otkloni nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju ako utvrdi da:

- 1) je prestalo da ispunjava neki od propisanih uslova za obavljanje poslova osiguranja;
- 2) obavlja poslove koje po ovom zakonu ne može obavljati;
- 3) postupa suprotno pravilima o vođenju poslovnih knjiga i poslovnih izveštaja, internoj reviziji, odnosno reviziji finansijskih izveštaja;
- 4) postupa suprotno obavezi izveštavanja i obaveštavanja Narodne banke Srbije;
- 5) član uprave ili nadzornog odbora društva ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom;
- 6) postupa suprotno odredbama zakona, drugih propisa i opštih akata kojima je uređeno poslovanje društva za osiguranje;
- 7) se prema osiguranicima i drugim korisnicima osiguranja, ponaša protivno pravilima struke osiguranja, dobrim poslovnim običajima i poslovnoj etici;
- 8) ne ispunjava druge obaveze propisane zakonom.

Narodna banka Srbije rešenjem nalaže meru iz stava 1. ovog člana i određuje rok za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti.

Izveštaj o sprovođenju mera

Član 163.

Društvo za osiguranje dužno je da u roku iz člana 162. stav 2. ovog zakona otkloni utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti i Narodnoj banci Srbije dostavi izveštaj o sprovođenju naloženih mera.

Uz izveštaj iz stava 1. ovog člana prilažu se isprave i drugi dokazi o otklanjanju utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti.

Narodna banka Srbije može, na osnovu izveštaja iz stava 1. ovog člana, izvršiti ponovnu kontrolu poslovanja društva za osiguranje, u obimu koji je neophodan za utvrđivanje da li su nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene.

Ako je izveštaj o sprovođenju mera za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti nepotpun, Narodna banka Srbije može naložiti društvu za osiguranje dopunu izveštaja i odrediti rok za dostavljanje.

U slučaju da se na osnovu izveštaja iz st. 1. i 4. ovog člana utvrdi da nezakonitosti i nepravilnosti nisu otklonjene, Narodna banka Srbije preduzima druge mere, u skladu sa zakonom.

4.3. Mere zbog nepostupanja u skladu sa pravilima o upravljanju rizikom

Član 164.

Ako Narodna banka Srbije utvrdi da društvo za osiguranje ne postupa u skladu sa pravilima o upravljanju rizikom iz člana 125. ovog zakona, naložiće društvu da obezbedi:

- 1) saosiguranje i reosiguranje viškova rizika iznad maksimalnog samopridržaja;
- 2) plaćanje šteta, ugovorenih suma osiguranja i izvršenje drugih obaveza iz osnova osiguranja;
- 3) osnovni kapital u propisanoj visini;
- 4) propisane tehničke rezerve;
- 5) likvidnost društva;
- 6) deponovanje i ulaganje sredstava tehničkih rezervi prema propisanoj visini i strukturi;
- 7) garantnu rezervu;
- 8) deponovanje i ulaganje sredstava garantne rezerve prema propisanoj visini i strukturi;
- 9) marginu solventnosti;
- 10) druge aktivnosti radi ispunjenja obaveza iz tač. 1) - 9) ovog stava, kao i drugih obaveza propisanih ovim zakonom koje se odnose na upravljanje rizikom.

Pored mera iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije može društvu za osiguranje:

- 1) zabraniti zaključivanje novih ugovora o osiguranju, u pojedinim ili svim vrstama osiguranja i proširenje već preuzetih obaveza;

- 2) naložiti raskid ugovora o osiguranju, ugovora o posredovanju, odnosno zastupanju u osiguranju, ako bi njihovo dalje važenje nanelo štetu društvu;
- 3) ograničiti visinu rizika koji može da preuzme u osiguranju;
- 4) zabraniti vršenje određenih isplata;
- 5) zabraniti zaključivanje poslova sa pojedinim akcionarima, članovima uprave, članovima nadzornog odbora, povezanim licima ili drugim pravnim licima;
- 6) naložiti imenovanje savetnika za oblast poslovanja u kojoj su utvrđene nezakovitosti i nepravilnosti;
- 7) naložiti promenu organizacije rada;
- 8) naložiti naplatu potraživanja;
- 9) privremeno zabraniti, odnosno ograničiti raspolaganje imovinom;
- 10) naložiti ažuriranje poslovnih knjiga, popis imovine i obaveza, usaglašavanje potraživanja i obaveza, procenjivanje bilansnih i vanbilansnih pozicija;
- 11) naložiti poboljšanje sistema elektronske obrade podataka;
- 12) naložiti poboljšanje organizacije i načina obavljanja interne revizije;
- 13) naložiti preduzimanje drugih radnji u skladu sa zakonom.

Narodna banka Srbije rešenjem nalaže mere iz st. 1. i 2. ovog člana i određuje rok za otklanjanje nepravilnosti u vezi sa pravilima o upravljanju rizikom.

Društvo za osiguranje dužno je da u roku iz stava 3. ovog člana otkloni utvrđene nepravilnosti i Narodnoj banci Srbije dostavi izveštaj o sprovođenju naložene mere.

Na izveštaj iz stava 4. ovog člana shodno se primenjuju odredbe člana 163. ovog zakona.

4.4. Prenos portfelja osiguranja

Član 165.

Kad Narodna banka Srbije utvrdi nezakovitosti i nepravilnosti u poslovanju društva za osiguranje koje mogu da ugroze ili ugrožavaju sposobnost društva da ispuni obaveze nastale iz obavljanja poslova osiguranja, Narodna banka Srbije može da naloži društvu da svoj portfelj osiguranja prenese na drugo društvo za osiguranje.

Prenos portfelja osiguranja izvršiće se shodno odredbama čl. 209 - 213. ovog zakona.

4.5. Preuzimanje kontrole nad poslovanjem društva za osiguranje

Član 166.

Narodna banka Srbije može da preuzme kontrolu nad poslovanjem društva za osiguranje, ako oceni da:

- 1) društvo nije izvršilo svoje obaveze iz ugovora o osiguranju ili neće biti u mogućnosti da izvrši obaveze o njihovoj dospelosti;
- 2) sredstva društva nisu dovoljna da pruže ugovorenu zaštitu osiguranicima ili poveriocima društva;
- 3) deo imovine koji se vodi u poslovnim knjigama ili evidenciji društva, ili koji je predmet njegovog upravljanja, nije na propisan način procenjen i prikazan;
- 4) je kapital društva na takvom nivou ili mu vrednost opada u toj meri da može imati štetne posledice po osiguranike ili poverioce društva;
- 5) je društvo nepravilno ili nezakonito utvrdilo ili iskazalo rezultat svog poslovanja;
- 6) društvo ne postupa saglasno izrečenim merama Narodne banke Srbije.

Preuzimanje kontrole nad poslovanjem društva za osiguranje ne može trajati duže od jedne godine.

Rešenje o preuzimanju kontrole nad poslovanjem društva za osiguranje

Član 167.

Rešenjem Narodne banke Srbije o preuzimanju kontrole nad poslovanjem društva za osiguranje određuje se preuzimanje kontrole nad poslovanjem društva, ime, prezime i jedinstveni matični broj građana vanrednog upravnika, kao i vreme trajanja kontrole nad poslovanjem društva.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana mogu se imenovati dva ili više vanrednih upravnika, koji čine vanrednu upravu društva za osiguranje (u daljem tekstu: vanredna uprava).

Ovlašćenja i obaveze vanredne uprave

Član 168.

Donošenjem rešenja Narodne banke Srbije o preuzimanju kontrole nad poslovanjem društva za osiguranje ovlašćenja uprave društva prelaze na vanrednu upravu i suspenduje se nadležnost drugih organa društva.

Odluke iz nadležnosti organa uprave društva za osiguranje donosi vanredna uprava, na osnovu saglasnosti Narodne banke Srbije.

Vanredna uprava je dužna da preduzme mere neophodne za povratak stabilnosti i likvidnosti društva za osiguranje.

Izveštaji vanredne uprave

Član 169.

Vanredna uprava dužna je da najmanje svaka tri meseca dostavlja Narodnoj banci Srbije izveštaj o finansijskom stanju i uslovima poslovanja društva za osiguranje.

Vanredna uprava dužna je da u roku od devet meseci od imenovanja dostavi Narodnoj banci Srbije izveštaj sa ocenom ekonomske stabilnosti društva za osiguranje i mogućnostima za njegovo dalje poslovanje, koji sadrži:

- 1) ocenu i posledice preuzimanja pokrića gubitka društva od strane akcionara društva za osiguranje;
- 2) mogućnosti otklanjanja nepokrivenog gubitka društva;
- 3) neiskazane rashode koji mogu uticati na obaveze društva;
- 4) ocenu mogućih mera za otklanjanje nelikvidnosti društva, sa procenom troškova sprovođenja tih mera;
- 5) ocenu razloga za pokretanje postupka likvidacije, odnosno stečaja društva.

Povećanje osnovnog kapitala zbog obezbeđivanja ekonomske stabilnosti društva za osiguranje

Član 170.

Ako Narodna banka Srbije, na osnovu izveštaja vanredne uprave, oceni da je radi obezbeđenja margine solventnosti društva za osiguranje, odnosno radi otklanjanja uzroka nelikvidnosti ili nesolventnosti društva neophodno na odgovarajući način povećati osnovni kapital društva sa novim novčanim ulozima, može da naloži vanrednoj upravi društva da sazove skupštinu akcionara društva i predloži joj donošenje odluke o povećanju osnovnog kapitala.

Vanredna uprava dužna je da objavi sazivanje skupštine radi odlučivanja o povećanju osnovnog kapitala iz stava 1. ovog člana, najkasnije u roku od osam dana od dana prijema naloga Narodne banke Srbije.

Prilikom sazivanja skupštine akcionari moraju biti upozoreni na pravne posledice iz člana 169. stav 2. tačka 1) ovog zakona.

Ocena rezultata vanredne uprave

Član 171.

Narodna banka Srbije najmanje jednom u tri meseca ocenjuje rezultate vanredne uprave.

Narodna banka Srbije donosi konačnu ocenu rezultata vanredne uprave, najkasnije u roku od 60 dana od prijema izveštaja iz člana 169. stav 2. ovog zakona.

Ako Narodna banka Srbije oceni da se za vreme vanredne uprave poboljšalo ekonomsko stanje društva za osiguranje tako da je društvo dostiglo marginu solventnosti iz člana 122. ovog zakona i da redovno ispunjava svoje dospele obaveze, doneće rešenje o ukidanju vanredne uprave i razrešenju vanrednog upravnika.

Ako Narodna banka Srbije oceni da se za vreme vanredne uprave nije poboljšalo ekonomsko stanje društva za osiguranje tako da društvo nije dostiglo marginu solventnosti iz člana 122. ovog zakona, odnosno da društvo nije sposobno da redovno ispunjava dospele obaveze, doneće rešenje o oduzimanju dozvole društvu za obavljanje poslova osiguranja i pokrenuće postupak likvidacije, odnosno stečaja.

Prestanak vanredne uprave

Član 172.

Vanredna uprava društva za osiguranje prestaje danom:

- 1) uručenja društvu rešenja Narodne banke Srbije o ukidanju vanredne uprave;
- 2) isteka 12 meseci od njenog uvođenja;
- 3) donošenja rešenja o pokretanju postupka likvidacije, odnosno stečaja.

Upis vanredne uprave u registar

Član 173.

Vanredna uprava upisuje se u registar nadležnog organa, u skladu sa zakonom.

U registar iz stava 1. ovog člana unose se i podaci o vanrednom upravniku, njegovom razrešenju i prestanku vanredne uprave.

4.6. Oduzimanje dozvole

Mogućnost oduzimanja dozvole za obavljanje poslova osiguranja

Član 174.

Narodna banka Srbije može oduzeti dozvolu za obavljanje pojedinih ili svih poslova osiguranja društvu za osiguranje, ako:

1) utvrdi nezakonnosti i nepravilnosti u poslovanju društva, a dalje obavljanje delatnosti osiguranja bi ugrozilo interese osiguranika i drugih korisnika osiguranja;

2) društvo zaključi ugovor o posredovanju i zastupanju u osiguranju sa društvom za posredovanje, odnosno zastupanje u osiguranju ili zastupnikom u osiguranju, koji ne poseduju dozvolu Narodne banke Srbije;

3) društvo ne obavlja delatnost u skladu sa pravilima struke osiguranja, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom;

4) nastupe razlozi za oduzimanje saglasnosti na akte i radnje društva;

5) društvo obavlja delatnost na način kojim se povređuju prava osiguranika, korisnika osiguranja, odnosno trećih oštećenih lica, odnosno ako društvo ne isplaćuje štete ili ne izvršava druge obaveze;

6) je društvo dalo netačne podatke o svom poslovanju ili podatke koji mogu dovesti u zabludu osiguranika, korisnike osiguranja, odnosno treća oštećena lica;

7) prema izveštaju ovlašćenog aktuara, odnosno ovlašćenog revizora društvo nije solventno;

8) društvo usvoji finansijski izveštaj i godišnji izveštaj o poslovanju, odnosno donese akt poslovne politike, a da prethodno nije razmotrilo mišljenje ovlašćenog aktuara;

9) društvo nije omogućilo vršenje nadzora, na propisani način;

10) društvo nije omogućilo ovlašćenom revizoru da izvrši reviziju, na propisani način;

11) društvo nije obezbedilo obavljanje aktuarskih poslova, na propisani način;

12) društvo nije dostavilo izveštaje, dokumenta i druge podatke, na način i u rokovima propisanim ovim zakonom;

13) je portfelj osiguranja prenet bez saglasnosti Narodne banke Srbije;

14) društvo, u ostavljenom roku, nije sprovelo mere koje mu je naložila Narodna banka Srbije, odnosno nije otklonilo razlog za preduzimanje tih mera;

15) u drugim slučajevima društvo ne postupi u skladu sa ovim zakonom, drugim propisima i merama Narodne banke Srbije.

Oduzimanje dozvole iz stava 1. ovog člana ne oslobađa društvo za osiguranje obaveza po osnovu zaključenih ugovora o osiguranju.

Oduzimanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja

Član 175.

Narodna banka Srbije će društvu za osiguranje oduzeti dozvolu za obavljanje poslova osiguranja, ako:

1) je dozvola dobijena na osnovu neistinitih i netačnih podataka;

2) društvo prestane da ispunjava uslove za dobijanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja;

3) se broj akcionara akcionarskog društva za osiguranje, odnosno broj članova (osiguranika) društva za uzajamno osiguranje smanji ispod broja propisanog u članu 26, odnosno članu 65. ovog zakona, a u roku od šest meseci se nije povećao do tog broja;

4) društvo obavlja poslove osiguranja za koje nema dozvolu Narodne banke Srbije, osim u slučaju iz člana 25. ovog zakona;

5) društvo ne održava osnovni kapital u visini propisanoj članom 28. ovog zakona;

6) društvo ne izdvaja, ne obrazuje i ne održava tehničke rezerve propisane zakonom;

7) društvo ne obezbedi sigurnost deponovanja i ulaganja sredstava osiguranja, odnosno nije očuvalo njihovu realnu vrednost, u skladu sa članom 113. ovog zakona;

8) društvo nije usvojilo ili ne sprovodi program mera za pokriće gubitka, odnosno manjka, saglasno članu 132. ovog zakona;

9) društvo nije u ostavljenom roku postupilo prema merama iz člana 164. stav 1. ovog zakona;

10) društvo nije uplatilo doprinos u garantni fond, ne izvršava obaveze po osnovu međunarodne karte osiguranja ili ako ne ispunjava druge zakonom i međunarodnim ugovorima propisane obaveze;

11) vanredna uprava nije dovela do stabilnosti i likvidnosti društva.

Oduzimanje dozvole iz stava 1. ovog člana ne oslobađa društvo za osiguranje obaveza po osnovu zaključenih ugovora o osiguranju.

Predlog za pokretanje postupka likvidacije, odnosno stečaja

Član 176.

Narodna banka Srbije, istovremeno sa donošenjem rešenja o oduzimanju dozvole za obavljanje poslova osiguranja, pokreće postupak likvidacije, odnosno stečaja društva za osiguranje.

Rešenjem o oduzimanju dozvole za obavljanje poslova osiguranja društvu za osiguranje, Narodna banka Srbije će odrediti i meru zabrane raspolaganja imovinom društva do otvaranja postupka likvidacije, odnosno donošenja rešenja o pokretanju stečajnog postupka.

Određivanje stečajnog upravnika

Član 177.

Stečajni upravnik, u stečajnom postupku društva za osiguranje, određuje se na predlog Narodne banke Srbije.

Za stečajnog upravnika može biti određeno lice koje pored opštih uslova propisanih zakonom kojim se uređuje stečaj, ispunjava i uslove iz člana 39. stav 2. tačka 10) ovog zakona.

4.7. Privremene mere

Član 178.

Ako Narodna banka Srbije, u vršenju nadzora nad poslovanjem društva za osiguranje, utvrdi da je neophodno izreći privremenu meru kojom se obezbeđuje zaštita interesa osiguranika i drugih korisnika osiguranja ili izvršenje rešenja o oduzimanju dozvole za obavljanje poslova osiguranja, izreći će tu meru.

Privremenom merom iz stava 1. ovog člana može se naložiti društvu za osiguranje da:

- 1) ne zaključuje nove ugovore o osiguranju i ne proširuje obaveze iz preuzetih ugovora o osiguranju;
- 2) ne raspolaže svojom imovinom bez saglasnosti Narodne banke Srbije;
- 3) ne sprovodi odluke upravnog odbora i skupštine društva, bez saglasnosti Narodne banke Srbije.

Privremena mera traje do isteka razloga za njeno uvođenje, a najduže šest meseci od dana donošenja rešenja o izricanju te mere.

4.8. Mere prema članovima uprave, članovima nadzornog odbora, licima sa posebnim ovlašćenjima i kvalifikovanim imalcima

Član 179.

Ako Narodna banka Srbije u postupku vršenja nadzora utvrdi da član uprave ili nadzornog odbora, lice sa posebnim ovlašćenjima i kvalifikovani imalac namerno ili više puta ne postupa u skladu sa odredbama zakona i drugih propisa i opštih akata i time društvu prouzrokuje materijalnu štetu ili pribavi protivpravnu imovinsku korist ili preduzme radnju koja predstavlja lošu poslovnu praksu i ako nastavi sa takvim radnjama i posle pismenog upozorenja Narodne banke Srbije, Narodna banka Srbije može predložiti društvu za osiguranje preduzimanje odgovarajućih mera prema tom licu.

U slučaju iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije može predložiti:

- 1) razrešenje, odnosno prestanak radnog odnosa tog lica u društvu za osiguranje;
- 2) privremenu zabranu obavljanja poslova osiguranja, do donošenja odluke nadležnog organa;
- 3) zabranu licu da koristi pravo glasa vezano za akcije društva za osiguranje;
- 4) društvu za osiguranje da od lica naknadi štetu prouzrokovanu protivpravnim radnjama.

Ako se protiv člana uprave ili nadzornog odbora, lica sa posebnim ovlašćenjima i kvalifikovanog imalca društva za osiguranje vodi krivični postupak za radnje iz stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije može predložiti suspenziju tog lica sa radnog mesta u društvu i suspendovanje prava glasa po osnovu učešća u kapitalu društva, do okončanja krivičnog postupka.

Ako lice, u skladu sa merom Narodne banke Srbije iz st. 1. i 2. ovog člana, bude suspendovano ili mu prestane radni odnos u društvu za osiguranje, ne može biti član uprave, odnosno nadzornog odbora, niti može učestvovati u delatnosti lica povezanog sa društvom za osiguranje za vreme od pet godina od dana izricanja mere.

4.9. Primena odredaba o vršenju nadzora

Član 180.

Odredbe ovog zakona o postupku i merama nadzora koji vrši Narodna banka Srbije, shodno se primenjuju i na društva za posredovanje u osiguranju, društva za zastupanje u osiguranju, odnosno zastupnike u osiguranju, agencije za pružanje drugih usluga u osiguranju, preduzeća i

druga pravna lica koja imaju posebno organizovan deo za pružanje drugih usluga u osiguranju, kao i na pravna lica koja poslove posredovanja i zastupanja u osiguranju obavljaju na osnovu posebnog zakona.

VIII. AKTUARSTVO I REVIZIJA

1. Aktuarstvo

Ovlašćeni aktuar

Član 181.

Aktuarske poslove, u smislu ovog zakona, obavljaju ovlašćeni aktuari.

Ovlašćeni aktuar je lice koje je dobilo ovlašćenje Narodne banke Srbije za obavljanje aktuarskih poslova.

Uslove za sticanje zvanja ovlašćenog aktuara propisuje Narodna banka Srbije.

Ovlašćenog aktuara imenuje direktor društva za osiguranje.

Poslovi ovlašćenog aktuara

Član 182.

Ovlašćeni aktuar daje mišljenje o:

- 1) načinu izračunavanja tarifa premija;
- 2) tome da li su tehničke rezerve obrazovane u skladu sa ovim zakonom;
- 3) aktima poslovne politike u postupku njihovog donošenja, odnosno u postupku izmena i dopuna i primeni akata poslovne politike;
- 4) finansijskim izveštajima i godišnjem izveštaju o poslovanju društva;
- 5) izveštaju o sprovođenju politike saosiguranja i reosiguranja;
- 6) tome da li je matematička rezerva izračunata, u skladu sa zakonom;
- 7) prenosu portfelja osiguranja.

Ovlašćeni aktuar izračunava, odnosno daje mišljenje o margini solventnosti i obavlja druge aktuarske poslove, u skladu sa zakonom.

Nadležni organi društva za osiguranje dužni su da u postupku donošenja, odnosno utvrđivanja akata iz stava 1. ovog člana razmotre mišljenje ovlašćenog aktuara.

Mišljenje ovlašćenog aktuara dostavlja se i internoj reviziji i nadzornom odboru društva.

Sadržinu mišljenja ovlašćenog aktuara bliže propisuje Narodna banka Srbije.

Nezavisnost i samostalnost ovlašćenog aktuara

Član 183.

Ovlašćeni aktuar nezavisan je i samostalan u vršenju poslova.

Ovlašćeni aktuar dužan je da obavlja svoju delatnost u skladu sa zakonom i pravilima aktuarske struke, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom.

Mere za otklanjanje nepravilnosti

Član 184.

Kad ovlašćeni aktuar uoči nepravilnosti u poslovanju društva za osiguranje, dužan je da upravi i nadzornom odboru društva predloži mere za otklanjanje uočenih nepravilnosti.

Obaveze društva za osiguranje

Član 185.

Društvo za osiguranje dužno je da obezbedi ovlašćenom aktuaru stalni i nesmetani pristup podacima o poslovanju koji su mu neophodni i koje ovlašćeni aktuar zatraži u vezi sa obavljanjem aktuarskih poslova iz člana 182. ovoga zakona.

Načelo nespojivosti poslova

Član 186.

Za ovlašćenog aktuara ne može biti imenovano lice koje u društvu za osiguranje obavlja funkciju člana uprave, odnosno nadzornog odbora i internog revizora društva.

Nadzor nad radom ovlašćenih aktuara

Član 187.

Nadzor nad radom ovlašćenih aktuara vrši Narodna banka Srbije.

Ako se ovlašćeni aktuar, prilikom vršenja poslova iz svoje nadležnosti, ne pridržava obaveza propisanih ovim zakonom, Narodna banka Srbije može izreći sledeće mere:

- 1) upozorenja;
- 2) oduzimanje ovlašćenja.

Mera upozorenja

Član 188.

Narodna banka Srbije može ovlašćenom aktuaru izreći meru upozorenja, ako ovlašćeni aktuar ne postupi u skladu sa članom 183. stav 2. ovog zakona.

Oduzimanje ovlašćenja

Član 189.

Narodna banka Srbije rešenjem oduzima ovlašćenje za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara, ako je:

- 1) ovlašćenje dobijeno na osnovu neistinitih i netačnih podataka;
- 2) ovlašćeni aktuar bezuslovno osuđen za krivično delo koje ga čini nedostojnim za obavljanje aktuarskih poslova;
- 3) ovlašćeni aktuar i pored izrečene mere upozorenja ponovo ne postupi u skladu sa članom 183. stav 2. ovog zakona.

Imenovanje novog ovlašćenog aktuara

Član 190.

Ako posle imenovanja ovlašćenog aktuara Narodna banka Srbije imenovanom licu oduzme ovlašćenje, odnosno ako u vezi sa imenovanim licem nastupe okolnosti iz člana 186. ovog zakona, direktor društva za osiguranje dužan je da imenuje novog ovlašćenog aktuara, u roku od 30 dana od dana dostavljanja rešenja o oduzimanju ovlašćenja za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara, odnosno od dana nastupanja okolnosti iz člana 186. ovog zakona.

Obaveštavanje Narodne banke Srbije o odbijanju mišljenja ovlašćenog aktuara

Član 191.

Ako nadležni organ društva za osiguranje ne prihvati mišljenje ovlašćenog aktuara, društvo za osiguranje dužno je da u roku od 15 dana o tome obavesti Narodnu banku Srbije i da navede razloge zbog kojih taj organ nije prihvatio mišljenje ovlašćenog aktuara.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije može doneti rešenje kojim će naložiti preduzimanje odgovarajućih mera.

Preispitivanje mišljenja ovlašćenog aktuara

Član 192.

Ako ovlašćeni revizor utvrdi da finansijski izveštaj društva za osiguranje ne prikazuje istinito i objektivno stanje imovine, kao i rezultate poslovanja, taj izveštaj društvo dostavlja u roku od pet dana ovlašćenom aktuaru koji je sačinio mišljenje na finansijski izveštaj tog društva.

Ovlašćeni aktuar je dužan da preispita svoje mišljenje u roku od 30 dana od dana dostavljanja izveštaja iz stava 1. ovog člana i o tome obavesti nadležni organ društva za osiguranje koji je usvojio finansijski izveštaj.

Preispitivanje izveštaja ovlašćenog revizora

Član 193.

Ako se ovlašćeni aktuar ne složi sa izveštajem o obavljenoj reviziji, društvo za osiguranje dužno je da u roku od sedam dana od dana prijema mišljenja ovlašćenog aktuara o tome obavesti Narodnu banku Srbije.

Mere Narodne banke Srbije

Član 194.

Narodna banka Srbije se može saglasiti sa mišljenjem ovlašćenog aktuara ili sa izveštajem o obavljenoj reviziji ili da ima svoje mišljenje, o čemu obaveštava društvo za osiguranje.

Narodna banka Srbije donosi rešenje kojim nalaže društvu za osiguranje mere za otklanjanje uočenih nepravilnosti, a društvo je dužno da postupi po rešenju i o tome pismeno obavesti Narodnu banku Srbije, u roku od 30 dana od dana donošenja rešenja.

Provera mišljenja ovlašćenog aktuara

Član 195.

Narodna banka Srbije može u toku vršenja nadzora da zahteva proveru mišljenja ovlašćenog aktuara od strane ovlašćenog aktuara koga ona odredi, ako postoje razlozi za sumnju u ispravnost mišljenja ovlašćenog aktuara.

Troškove postupka iz stava 1. ovog člana snosi društvo za osiguranje, osim ako mišljenje ovlašćenog aktuara koga odredi Narodna

banka Srbije potvrdi ispravnost mišljenja ovlašćenog aktuara koga je odredilo društvo, u kom slučaju troškove snosi Narodna banka Srbije.

2. Revizija

Vršenje revizije

Član 196.

Revizija finansijskih izveštaja društva za osiguranje vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija finansijskih izveštaja, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Sadržinu izveštaja o obavljenoj reviziji finansijskih izveštaja društva za osiguranje bliže propisuje Narodna banka Srbije.

Obaveštavanje o izboru revizora

Član 197.

Društvo za osiguranje obaveštava Narodnu banku Srbije o izboru revizora u roku od sedam dana od dana izbora.

Narodna banka Srbije daje saglasnost na izbor revizora u roku od sedam dana od dana prijema obaveštenja iz stava 1. ovog člana.

Dodatna objašnjenja revizora

Član 198.

Narodna banka Srbije može da traži od revizora i dodatna objašnjenja u vezi sa obavljenom revizijom.

Provera izveštaja ovlašćene revizije

Član 199.

Narodna banka Srbije može u toku vršenja nadzora da zahteva proveru izveštaja ovlašćene revizije od strane ovlašćenog revizora koga ona odredi, ako postoje razlozi za sumnju u ispravnost mišljenja ovlašćenog revizora.

Troškove postupka iz stava 1. ovog člana snosi prvobitno ovlašćeni revizor, osim ako mišljenje ovlašćenog revizora koga odredi Narodna banka Srbije ne potvrdi razloge zbog kojih je Narodna banka Srbije ispitivala ispravnost prvobitnog mišljenja, u kom slučaju troškove snosi Narodna banka Srbije.

**Obaveštavanje organa nadležnog za nadzor nad radom preduzeća
za reviziju**

Član 200.

O ustanovljenim propustima i nepravilnostima u izveštaju o obavljenoj reviziji i u radu ovlašćenog revizora, prilikom obavljanja revizije u društvu za osiguranje, Narodna banka Srbije obaveštava organ nadležan za nadzor nad radom preduzeća za reviziju.

Narodna banka Srbije posebno obaveštava organ iz stava 1. ovog člana o preduzećima za reviziju koja su obavljala reviziju kod društava za osiguranje kojima je Narodna banka Srbije oduzela dozvolu za obavljanje poslova osiguranja i o razlozima za oduzimanje dozvole.

Finansijski izveštaj i skraćeni finansijski izveštaj

Član 201.

Društvo za osiguranje dostavlja Narodnoj banci Srbije finansijski izveštaj na koji je mišljenje dala ovlašćena revizija.

Uz izveštaj iz stava 1. ovog člana, društvo za osiguranje dostavlja i skraćeni finansijski izveštaj, koji objavljuje Narodna banka Srbije.

**IX. PRESTANAK DRUŠTVA ZA OSIGURANJE, DRUŠTVA ZA
POSREDOVANJE U OSIGURANJU, DRUŠTVA ZA ZASTUPANJE U
OSIGURANJU I AGENCIJE ZA PRUŽANJE DRUGIH USLUGA U
OSIGURANJU**

Razlozi prestanka

Član 202.

Na prestanak rada društva za osiguranje, društva za posredovanje u osiguranju, društva za zastupanje u osiguranju i agencije za pružanje drugih usluga u osiguranju primenjuje se zakon kojim se uređuje pravni položaj preduzeća, ako ovim zakonom pojedina pitanja nisu drukčije uređena.

Akcionarsko društvo za osiguranje prestaje i ako se broj akcionara smanji na jedan, a u roku od šest meseci se ne prijavi novi akcionar organu koji vodi registar, a društvo za uzajamno osiguranje - ako se broj članova (osiguranika) smanji na broj manji od broja propisanog u članu 65. ovog zakona, a u roku od šest meseci broj članova (osiguranika) se ne poveća do tog broja.

Društvo iz stava 1. ovog člana prestaje brisanjem iz registra.

Rešenje o brisanju društva za osiguranje iz registra objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije" i sredstvima javnog informisanja.

Prestanak društva za osiguranje koje obavlja poslove osiguranja života

Član 203.

Ako je doneto rešenje o otvaranju postupka likvidacije, odnosno rešenje o pokretanju stečajnog postupka nad društvom za osiguranje koje obavlja poslove osiguranja života, ugovori o osiguranju života sa sredstvima prenose se drugim društvima za osiguranje, ako ih oni prihvate.

U slučaju iz stava 1. ovog člana preuzete obaveze prema osiguranicima se ne menjaju.

Smanjenje ugovorene sume osiguranja

Član 204.

Ako ugovori o osiguranju života sa sredstvima ne budu prihvaćeni od strane drugih društava za osiguranje na način propisan ovim zakonom, osiguranici obrazuju odbor koji preuzima pripremne radnje za prenos ugovora o osiguranju života sa sredstvima drugim društvima za osiguranje, sa smanjenim sumama osiguranja.

Za smanjenje ugovorenih suma osiguranja, odbor iz stava 1. ovog člana zatražiće mišljenje ovlašćenog aktuara i o tom mišljenju obavestiće Narodnu banku Srbije.

Mirovanje postupka

Član 205.

Postupak likvidacije, odnosno stečaja, miruje do okončanja postupka iz čl. 203. i 204. ovog zakona.

Redosled namirenja iz stečajne mase

Član 206.

Iz stečajne mase društva za osiguranje potraživanja se izmiruju po sledećem redosledu:

- 1) potraživanja po osnovu troškova stečajnog postupka;
- 2) potraživanja poverilaca po osnovu ugovora o osiguranju i reosiguranju života, do visine obaveza iskazanih u sredstvima matematičke rezerve iz člana 111. ovog zakona;

3) potraživanja poverilaca po osnovu ugovora o osiguranju od posledica nezgode;

4) potraživanja poverilaca po osnovu ugovora o osiguranju ostalih vrsta osiguranja i po osnovu ugovora o reosiguranju.

Po namirenju potraživanja iz stava 1. ovog člana preostali deo iz stečajne mase stečajnih poverilaca namiruje se saglasno redosledu namirenja u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj.

Posebno pravilo za likvidaciju društva za uzajamno osiguranje

Član 207.

U slučaju likvidacije društva za uzajamno osiguranje, imovina društva koristi se za povraćaj uloga osnivačima i podelu između članova (osiguranika), srazmerno visini njihovog uplaćenog doprinosa u poslednje tri godine.

Primena odredaba zakona o likvidaciji i stečaju

Član 208.

Na postupak likvidacije i stečaja društva za osiguranje, društva za posredovanje u osiguranju, društva za zastupanje u osiguranju i agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju primenjuju se odredbe zakona kojima se uređuju likvidacija i stečaj, ako ovim zakonom pojedina pitanja nisu drukčije uređena.

X. PRENOS PORTFELJA OSIGURANJA

Zahtev za dobijanje saglasnosti za prenos portfelja osiguranja

Član 209.

Društvo za osiguranje može, po dobijanju saglasnosti Narodne banke Srbije, preneti ceo ili deo portfelja osiguranja jednom ili više drugih društava za osiguranje koja imaju dozvolu za obavljanje poslova osiguranja koji se prenose, uz njihovu saglasnost.

Narodnoj banci Srbije se, uz zahtev za davanje saglasnosti za prenos portfelja osiguranja, podnosi:

1) ugovor o prenosu portfelja osiguranja u kojem mora biti utvrđena vrsta i visina sredstava tehničkih rezervi koja se zajedno sa portfeljom ustupaju društvu za osiguranje koje preuzima portfelj, kao i rok do kojeg se mora izvršiti prenos portfelja;

2) spisak ugovora o osiguranju po pojedinim vrstama osiguranja koji su predmet prenosa sa opštim uslovima za ta osiguranja;

3) obrazloženje razloga za prenos portfelja osiguranja i izjašnjenje o očekivanim efektima prenosa portfelja osiguranja;

4) izmenu poslovnog plana društva koje preuzima portfelj osiguranja koji je neophodan zbog preuzimanja portfelja osiguranja;

5) izveštaj o finansijskom poslovanju društva koje prenosi portfelj osiguranja i društva koje preuzima portfelj osiguranja, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara;

6) mišljenje ovlašćenog aktuara na prenos portfelja osiguranja.

Za prenos portfelja osiguranja nije potrebna saglasnost osiguranika.

Odlučivanje o zahtevu za dobijanje saglasnosti za prenos portfelja osiguranja

Član 210.

O zahtevu iz člana 209. stav 2. ovog zakona Narodna banka Srbije odlučuje rešenjem, u roku od 60 dana od dana prijema zahteva.

Rešenje iz stava 1. ovog člana objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Prenos portfelja osiguranja stupa na snagu danom donošenja rešenja kojim se daje saglasnost za prenos portfelja osiguranja.

Pre isteka roka iz stava 1. ovog člana ne može se izvršiti prenos portfelja osiguranja na društvo za osiguranje koje preuzima portfelj osiguranja.

Rešenjem o davanju saglasnosti za prenos portfelja osiguranja, Narodna banka Srbije istovremeno odlučuje i o promeni dozvole za obavljanje poslova osiguranja društvu za osiguranje koje prenosi portfelj osiguranja.

Obaveze društva u postupku prenosa portfelja osiguranja

Član 211.

Društvo za osiguranje koje je prenelo portfelj osiguranja dužno je da, u roku od 15 dana od dana prijema rešenja kojim se daje saglasnost za prenos portfelja osiguranja, obavesti ugovarače osiguranja čiji su ugovori o osiguranju obuhvaćeni prenosom portfelja osiguranja o firmi i sedištu društva za osiguranje koje je preuzelo portfelj osiguranja i danu do kojeg se mora okončati prenos portfelja osiguranja, neposredno pismenim putem ili putem sredstava javnog informisanja.

Osiguranik ima pravo da raskine ugovor pismenim putem, obaveštavajući o tome društvo za osiguranje koje je preuzelo portfelj osiguranja, u roku od 30 dana od dana prijema obaveštenja iz stava 1. ovog člana.

Osiguranici neživotnog osiguranja, u slučaju iz stava 2. ovog člana, imaju pravo na deo premije koji odgovara ostatku trajanja osiguranja, a osiguranici životnog osiguranja imaju pravo na iznos matematičke rezerve obračunate na dan prenosa portfelja osiguranja, ako su fondovi osiguranja života dovoljni za pokriće tog iznosa ili na iznos smanjen proporcionalno umanjenju fondova osiguranja života.

Odbijanje zahteva za dobijanje saglasnosti za prenos portfelja osiguranja

Član 212.

Narodna banka Srbije može da odbije zahtev za davanje saglasnosti za prenos portfelja osiguranja, ako oceni da bi tim prenosom bila ugrožena sposobnost društva za osiguranje koje preuzima portfelj osiguranja da ispuni obaveze iz ugovora o osiguranju koji su predmet prenosa portfelja osiguranja ili ako bi prenosom portfelja osiguranja bila ugrožena likvidnost i solventnost društva koje prenosi portfelj osiguranja.

Pravne posledice prenosa portfelja osiguranja

Član 213.

Danom prenosa portfelja osiguranja, društvo za osiguranje koje je preuzelo portfelj osiguranja postaje strana u ugovorima o osiguranju koji su mu prenosom portfelja osiguranja ustupljeni i preuzima sva prava i obaveze iz tih ugovora, a društvo koje prenosi portfelj osiguranja oslobađa se obaveza prema osiguranicima.

Prenos portfelja osiguranja za koji nije dobijena saglasnost Narodne banke Srbije nema pravno dejstvo.

XI. STATUSNE PROMENE, PROMENA OBLIKA ORGANIZOVANJA I UDRUŽENJA DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE

Vrste statusnih promena

Član 214.

Društvo za osiguranje može vršiti spajanje s drugim društvom za osiguranje ili podelu na dva ili više društava za osiguranje samo uz saglasnost Narodne banke Srbije.

Društvo za posredovanje u osiguranju, odnosno društvo za zastupanje u osiguranju ili agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju može vršiti spajanje s drugim društvom za posredovanje, odnosno zastupanje u osiguranju ili agencijom za pružanje drugih usluga u osiguranju ili podelu na dva ili više društava za posredovanje, odnosno zastupanje u osiguranju ili

agencije za pružanje drugih usluga u osiguranju, samo uz saglasnost Narodne banke Srbije.

Primena odredaba o osnivanju društva za osiguranje, društva za posredovanje u osiguranju, društva za zastupanje u osiguranju i agencije za pružanje drugih usluga u osiguranju

Član 215.

Na statusne promene društava iz člana 214. ovog zakona shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na osnivanje tih društava.

Promena oblika organizovanja

Član 216.

Društvo za osiguranje, društvo za posredovanje, odnosno društvo za zastupanje u osiguranju i agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju može promeniti oblik organizovanja samo uz saglasnost Narodne banke Srbije, u skladu sa zakonom.

Posebna pravila za društvo za uzajamno osiguranje

Član 217.

Društvo za uzajamno osiguranje može promeniti oblik organizovanja u akcionarsko društvo za osiguranje, ako ispunjava uslove za osnivanje tog društva, u skladu sa zakonom.

Na promenu oblika organizovanja društva za uzajamno osiguranje u akcionarsko društvo za osiguranje shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje pravni položaj preduzeća koje se odnose na promenu oblika organizovanja društva, ako ovim zakonom pojedina pitanja nisu drukčije uređena.

Odluku o promeni oblika organizovanja društva za uzajamno osiguranje donosi skupština društva.

Odluka iz stava 3. ovog člana donosi se tročetvrtinskom većinom glasova od ukupnog broja prisutnih članova skupštine, ako statutom društva za uzajamno osiguranje nije predviđena veća kvalifikovana većina.

Uprava društva za uzajamno osiguranje dužna je da, uz poziv za sednicu skupštine, svim članovima dostavi i predlog odluke o promeni oblika organizovanja, sa poukom o pravu na prigovor o promeni oblika organizovanja i pravnim posledicama koje iz toga proizlaze.

Svaki član društva za uzajamno osiguranje može najkasnije u roku od tri dana do dana određenog za zasedanje skupštine podneti pismeni prigovor na promenu oblika organizovanja društva.

Na odluku o promeni oblika organizovanja društva za uzajamno osiguranje saglasnost daje Narodna banka Srbije.

Narodna banka Srbije će odbiti davanje saglasnosti ako oceni da se promenom oblika organizovanja društva za uzajamno osiguranje mogu ugroziti interesi članova društva.

Odluka o promeni oblika organizovanja društva za uzajamno osiguranje

Član 218.

Odluka o promeni oblika organizovanja društva za uzajamno osiguranje sadrži nominalni iznos osnovnog kapitala, iznos na koji glase akcije i način utvrđivanja učešća pojedinih članova u kapitalu i druge elemente koje sadrži ugovor o osnivanju akcionarskog društva za osiguranje.

Nominalni iznos osnovnog kapitala ne može da prelazi vrednost imovine društva za uzajamno osiguranje, umanjenu za obaveze tog društva na dan utvrđivanja iznosa.

Ako odlukom iz stava 1. ovog člana nije drukčije određeno, svi članovi društva za uzajamno osiguranje učestvuju u osnovnom kapitalu akcionarskog društva za osiguranje.

Učešće pojedinog člana društva za uzajamno osiguranje u akcionarskom kapitalu, ako članovi nisu sa istim učešćem, može se odrediti na osnovu visine osigurane sume, visine doprinosa (premije), visine traženog pokrivača za slučaj životnog osiguranja, kriterijuma za raspodelu viška i vremena trajanja članstva u društvu.

Svaki član društva za uzajamno osiguranje koji je uložio prigovor na odluku o promeni oblika organizovanja društva ima pravo na isplatu svog učešća u kapitalu društva.

Primena odredaba o osnivanju društva za osiguranje, društva za posredovanje u osiguranju, društva za zastupanje u osiguranju i agencije za pružanje drugih usluga u osiguranju

Član 219.

Na promene oblika organizovanja društava iz člana 216. ovog zakona shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na osnivanje tih društava.

Udruženja društava za osiguranje

Član 220.

Društva za osiguranje mogu se udruživati u udruženja društava za osiguranje.

Na udruženja iz stava 1. ovog člana primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje pravni položaj preduzeća.

XII. KAZNE NE ODREDBE

1. Krivična dela

Onemogućavanje vršenja nadzora

Član 221.

Odgovorno lice u društvu za osiguranje, društvu za posredovanje u osiguranju, društvu za zastupanje u osiguranju, agenciji za pružanje drugih usluga u osiguranju, preduzeću ili drugom pravnom licu koje ima posebno organizovan deo za pružanje drugih usluga u osiguranju ili pravnom licu koje poslove posredovanja i zastupanja u osiguranju obavlja na osnovu posebnog zakona, kao i kod zastupnika u osiguranju, koje Narodnoj banci Srbije dostavi neistinite i netačne podatke od značaja za vršenje nadzora ili koje inspektor osiguranja onemogući vršenje nadzora ili koje ne postupi u određenom roku po rešenju Narodne banke Srbije kojim su naložene odgovarajuće mere, kazniće se za krivično delo kaznom zatvora od tri meseca do pet godina.

Neovlašćeno obavljanje delatnosti osiguranja

Član 222.

Odgovorno lice u društvu za osiguranje, društvu za posredovanje u osiguranju, društvu za zastupanje u osiguranju, agenciji za pružanje drugih usluga u osiguranju, preduzeću ili drugom pravnom licu koje ima posebno organizovan deo za pružanje drugih usluga u osiguranju, kao i kod zastupnika u osiguranju, koje obavlja delatnost osiguranja za koju nije dobijena dozvola Narodne banke Srbije, kazniće se za krivično delo kaznom zatvora od tri do šest godina.

Davanje lažnih mišljenja i izveštaja

Član 223.

Ovlašćeni aktuar ili ovlašćeni revizor, koji protivno odredbama ovog zakona, sačini lažno mišljenje, odnosno izveštaj, kazniće se za krivično delo kaznom zatvora od jedne do tri godine.

Davanje lažne procene

Član 224.

Odgovorno lice u društvu za osiguranje, društvu za posredovanje u osiguranju, društvu za zastupanje u osiguranju, agenciji za

pružanje drugih usluga u osiguranju, preduzeću ili drugom pravnom licu koje ima posebno organizovan deo za pružanje drugih usluga u osiguranju, kao i kod zastupnika u osiguranju koje prilikom utvrđivanja i procene rizika i šteta sačini lažne procene i izjave, kazniće se za krivično delo novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

2. Prekršaji

Član 225.

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj društvo za osiguranje, društvo za reosiguranje, društvo za posredovanje u osiguranju, društvo za zastupanje u osiguranju, agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju, preduzeće ili drugo pravno lice koje ima posebno organizovan deo za pružanje drugih usluga u osiguranju ili pravno lice koje poslove posredovanja i zastupanja u osiguranju obavlja na osnovu posebnog zakona, ako:

1) ne reosigura obaveze iz ugovora o osiguranju iznad samopridržaja, odnosno deo rizika ne zadrži u samopridržaju (član 15. st. 1, 3. i 4);

2) ako obavlja poslove posredovanja i zastupanja u osiguranju bez prethodnog upisa u registar kod Narodne banke Srbije (član 24. stav 2);

3) ima uzajamno učešće u kapitalu, odnosno u pravu glasa u drugom akcionarskom društvu za osiguranje, akcionarskom društvu za reosiguranje, društvu za posredovanje u osiguranju, društvu za zastupanje u osiguranju, agenciji za pružanje drugih usluga u osiguranju ili preduzeću ili drugom pravnom licu koje ima posebno organizovan deo za pružanje drugih usluga u osiguranju (član 31);

4) bez saglasnosti Narodne banke Srbije stekne kvalifikovano učešće u društvu za osiguranje, odnosno ako ne obavesti Narodnu banku Srbije o smanjenju učešća u kapitalu društva (član 32);

5) Narodnoj banci Srbije ne dostavi ili dostavi neblagovremeno dokaz o upisu u registar (član 42. stav 3, član 71, član 80. stav 3. i čl. 99. i 105);

6) imenuje članove uprave ili nadzornog odbora bez saglasnosti Narodne banke Srbije (član 48. stav 1);

7) članovima uprave ili nadzornog odbora omogući obavljanje funkcije i posle oduzimanja saglasnosti Narodne banke Srbije, odnosno ako po nalogu Narodne banke Srbije ne razreši funkcije člana, odnosno članove uprave i nadzornog odbora i ne imenuje nove (član 49. st. 1. i 2);

8) ne zatraži saglasnost Narodne banke Srbije na predlog odluke o promeni firme i sedišta (član 57. stav 1);

9) ne zatraži saglasnost za ulaganja na osnovu kojih posredno ili neposredno stiče kvalifikovano učešće u drugom pravnom licu, kao i o svakom sledećem ulaganju u to pravno lice (član 59. stav 1);

10) ne upozna osiguranika sa svim pravnim i ekonomskim odnosima sa društvom za osiguranje koji utiču na nepristrasnost društva za posredovanje u osiguranju u ispunjavanju obaveza prema osiguraniku (član 85. stav 1);

11) u poslovnim prostorijama ne čuva ugovor o zastupanju (član 96. stav 1);

12) u propisanom roku ne uplati, odnosno ne preda novčana sredstva i ostale instrumente plaćanja i obezbeđenja plaćanja (član 97. stav 1);

13) ne utvrdi tehničke rezerve ili te rezerve ne obračuna na propisan način (član 107);

14) sredstva tehničkih rezervi ne deponuje i ne ulaže na propisan način i ako o tome ne obaveštava Narodnu banku Srbije u propisanim rokovima (čl. 113 - 115);

15) sredstva garantne rezerve ne deponuje i ne ulaže na propisan način i ako o tome ne obaveštava Narodnu banku Srbije u propisanim rokovima (čl. 117. i 118);

16) sredstva osiguranja ne deponuje i ne ulaže na propisan način (član 119);

17) marginu solventnosti ne izračunava na propisan način i ne obezbeđuje u propisanoj visini (čl. 120 - 122);

18) ne donese program mera za usklađivanje garantne rezerve i margine solventnosti, odnosno ako taj program ne dostavi Narodnoj banci Srbije u propisanom roku (član 124);

19) ne obavesti Narodnu banku Srbije o nastalom gubitku, odnosno manjku i Narodnoj banci Srbije ne dostavi u propisanom roku program mera za pokriće gubitka, odnosno manjka (član 132. stav 2);

20) na propisan način, ne utvrdi dobit, odnosno višak i gubitak, odnosno manjak (član 133);

21) ne organizuje internu reviziju ili je ne organizuje na propisan način (čl. 135. i 136);

22) Narodnu banku Srbije ne obaveštava na propisan način i u propisanim rokovima (čl. 156 - 160);

23) u propisanom roku ne otkloni utvrđene nezakonnosti i nepravilnosti u radu i o tome, u propisanom roku, ne dostavi izveštaj Narodnoj banci Srbije (čl. 162. i 163);

24) ne izvrši rešenje Narodne banke Srbije kojim je izrečena privremena mera (član 178);

25) ovlašćenom aktuaru ne obezbedi stalni i nesmetani pristup podacima o poslovanju koji su mu neophodni za obavljanje aktuarskih poslova i koje ovlašćeni aktuar zatraži (član 185);

26) ne obavesti ili neblagovremeno obavesti Narodnu banku Srbije o tome da nadležni organ društva nije prihvatio mišljenje ovlašćenog aktuara (član 191. stav 1);

27) ne dostavi ovlašćenom aktuaru izveštaj ovlašćenog revizora ili ga ne dostavi u propisanom roku (član 192. stav 1);

28) u propisanom roku ne obavesti Narodnu banku Srbije o tome da se ovlašćeni aktuar nije složio sa izveštajem o obavljenoj reviziji (član 193);

29) u propisanom roku ne obavesti Narodnu banku Srbije o izboru revizora (član 197. stav 1);

30) ne dostavi finansijski izveštaj i skraćeni finansijski izveštaj (član 201);

31) nije pokrenulo postupak za prenošenje ugovora o osiguranju života na drugo društvo za osiguranje (član 203);

32) bez saglasnosti Narodne banke Srbije prenese portfelj ili deo portfelja osiguranja na drugo društvo za osiguranje (član 209. stav 1);

33) na propisan način i u propisanom roku ne obavesti ugovarače osiguranja o prenosu portfelja osiguranja (član 211. stav 1);

34) ne pribavi saglasnost Narodne banke Srbije na odluku o promeni oblika organizovanja društva, odnosno agencije (član 216).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara.

Član 226.

Kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara:

1) član uprave akcionarskog društva za osiguranje, ako o propisanim činjenicama i u propisanom roku ne obavesti nadzorni odbor, odnosno Narodnu banku Srbije (član 52. stav 3);

2) član nadzornog odbora akcionarskog društva za osiguranje, ako o propisanim činjenicama i u propisanom roku ne obavesti Narodnu banku Srbije (član 54. stav 1);

3) zastupnik u osiguranju, ako Narodnoj banci Srbije ne dostavi ili dostavi neblagovremeno rešenje o upisu u registar kod nadležnog organa uprave (član 94. stav 3), odnosno ako u propisanom roku ne uplati, odnosno ne preda novčana sredstva i ostale instrumente plaćanja i obezbeđenja plaćanja (član 97. stav 1);

4) lice koje obavlja poslove interne revizije, ako poslove interne revizije ne obavlja na propisani način (član 138. stav 5);

5) vanredni upravnik, ako vanredna uprava ne dostavi Narodnoj banci Srbije izveštaj ili ga dostavi neblagovremeno (član 169);

6) vanredni upravnik, ako vanredna uprava ne sazove ili neblagovremeno sazove skupštinu društva za osiguranje (član 170. stav 2);

7) ovlašćeni aktuar, ako upravi i nadzornom odboru društva za osiguranje ne predloži mere za otklanjanje uočenih nepravilnosti (član 184) i ako ne preispita svoje mišljenje ili to ne učini u propisanom roku ili o svom mišljenju ne obavesti nadležni organ društva za osiguranje koji je usvojio finansijski izveštaj (član 192. stav 2);

8) direktor akcionarskog društva za osiguranje, ako ne obavesti Narodnu banku Srbije o nastupanju propisanih okolnosti (član 52. stav 2) ili ako ne imenuje ovlašćenog aktuara ili ne imenuje novog ovlašćenog aktuara u propisanom roku (član 181. stav 4. i član 190).

Član 227.

Novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice, koje koristi pojam "osiguranje" ili pojam izveden iz pojma "osiguranje" u svojoj firmi ili nazivu, odnosno nazivu svog proizvoda ili usluge, suprotno ovom zakonu (član 19).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i preduzetnik koji koristi pojam "osiguranje" ili pojam izveden iz pojma "osiguranje" u nazivu, odnosno nazivu svog proizvoda ili usluge, suprotno ovom zakonu (član 19).

XIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Narodna banka Srbije

Član 228.

Narodna banka Srbije će preuzeti zaposlene u ministarstvu nadležnom za poslove finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo) koji su u Ministarstvu, na dan stupanja na snagu ovog zakona, obavljali poslove iz oblasti osiguranja imovine i lica, kao i opremu, arhivu i drugu dokumentaciju i sredstva za rad koja su služila za obavljanje poslova osiguranja.

Postojeće organizacije za osiguranje i druga pravna lica

Član 229.

Organizacije za osiguranje, organizacije za reosiguranje i agencije za poslove pružanja drugih usluga u osiguranju, kao i pravna lica koja imaju posebno organizovan deo za pružanje drugih usluga u osiguranju, osnovane do dana stupanja na snagu ovog zakona, nastavljaju da rade na način i pod uslovima pod kojima su upisani u registar i sa delatnošću za koju su dobili dozvolu saveznog organa nadležnog za poslove finansija.

Organizacije za osiguranje i drugi oblici organizovanja iz stava 1. ovog člana dužni su da se organizuju i usklade svoj statut i druge opšte

akte i akte poslovne politike sa odredbama ovog zakona, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, ako ovim zakonom nisu propisani drukčiji rokovi za usklađivanje.

Lica iz stava 2. ovog člana dužna su da dostave Narodnoj banci Srbije akte iz tog stava, u roku od 15 dana od dana njihovog usvajanja.

Saglasnost za obavljanje funkcije člana uprave i nadzornog odbora

Član 230.

Članovi uprave i nadzornog odbora društva za osiguranje i drugih lica iz člana 229. stav 1. ovog zakona dužni su da pribave saglasnost za obavljanje funkcije člana uprave, odnosno nadzornog odbora, u skladu sa odredbama ovog zakona, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Usaglašavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja i poslova posredovanja i zastupanja u osiguranju

Član 231.

Organizacije za osiguranje i druga lica iz člana 229. stav 1. ovog zakona, dužni su da, pre izmena određenih podataka u registru, podnesu Narodnoj banci Srbije dokaz o ispunjenosti uslova propisanih ovim zakonom u pogledu usklađenosti njihove organizacije, statuta i drugih opštih akata i akata poslovne politike s odredbama ovog zakona.

Narodna banka Srbije, u roku od 60 dana od dana prijema potrebne dokumentacije, doneće rešenje kojim će utvrditi da li su ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom za osnivanje lica iz stava 1. ovog člana.

Posebno organizovan deo za obavljanje poslova pružanja drugih usluga u osiguranju

Član 232.

Preduzeća i druga pravna lica koja u svom sastavu imaju posebno organizovan deo za obavljanje poslova pružanja drugih usluga u osiguranju, u skladu sa članom 43. Zakona o osiguranju imovine i lica ("Službeni list SRJ", br. 30/96, 57/98, 53/99 i 55/99), dužna su da usaglase svoj status, organizaciju i akte sa odredbama ovog zakona, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ako lica iz stava 1. ovog člana ne postupe u skladu sa odredbom iz tog stava, oduzeće im se dozvola za obavljanje poslova pružanja drugih usluga u osiguranju.

U slučaju iz stava 2. ovog člana Narodna banka Srbije će predložiti brisanje ovih poslova iz delatnosti lica u registru.

Novčani deo osnovnog kapitala

Član 233.

Organizacije za osiguranje i reosiguranje i druga lica iz člana 229. ovog zakona, osnovana do dana stupanja na snagu ovog zakona, dužni su da obezbede novčani deo osnovnog kapitala propisan odredbama čl. 28, 76, 91, 102. i 104. ovog zakona, i to dve trećine u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, a ukupan propisani iznos do 31. decembra 2005. godine.

Organizacije za osiguranje i druga lica iz stava 1. ovog člana, dužni su da, pre upisa promene osnovnog kapitala u registar, podnesu Narodnoj banci Srbije dokaz o ispunjenosti uslova propisanih ovim zakonom u pogledu novčanog dela osnovnog kapitala i njegove strukture.

Na osnovu dokumentacije koju dostave lica iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije dužna je da, u roku od 30 dana od dana prijema potrebne dokumentacije, oceni da li su ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom.

Obaveza razgraničenja životnih i neživotnih osiguranja

Član 234.

Organizacija za osiguranje koja, na dan stupanja na snagu ovog zakona, ima dozvolu za obavljanje poslova osiguranja, dužna je da do 31. decembra 2005. godine izvrši odgovarajuće promene u svom statusu i poslovanju u skladu sa članom 14. ovog zakona.

Organizacija, odnosno društvo za osiguranje dužno je da Narodnoj banci Srbije, u roku iz stava 1. ovog člana, podnese dokaze o razgraničenju životnih i neživotnih osiguranja.

Na osnovu dokaza iz stava 2. ovog člana, Narodna banka Srbije, u roku od 30 dana od dana prijema tih dokaza, ocenjuje da li su ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom.

Obaveza razgraničenja poslova osiguranja i reosiguranja

Član 235.

Organizacija za osiguranje koja, na dan stupanja na snagu ovog zakona, ima dozvolu i za obavljanje poslova reosiguranja, dužna je da do 31. decembra 2005. godine razgraniči poslove osiguranja i poslove reosiguranja.

Društvo za osiguranje, odnosno društvo za reosiguranje dužno je da Narodnoj banci Srbije, u roku iz stava 1. ovog člana, podnese dokaze o razgraničenju poslova osiguranja i poslova reosiguranja.

Na osnovu dokaza iz stava 2. ovog člana Narodna banka Srbije, u roku od 30 dana od dana prijema tih dokaza, ocenjuje da li su ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom.

Obavljanje poslova zdravstveno-penzijskog osiguranja

Član 236.

Organizacije za osiguranje koje su, do dana stupanja na snagu ovog zakona, imale dozvolu za obavljanje poslova zdravstveno-penzijskog osiguranja, nastavljaju da rade u skladu sa odredbama ovog zakona do donošenja posebnog zakona kojim će se urediti dobrovoljno penzijsko i invalidsko osiguranje, odnosno dobrovoljno zdravstveno osiguranje.

Obaveza usaglašavanja imovine i poslovanja

Član 237.

Organizacije za osiguranje dužne su da usaglase svoje poslovanje sa odredbama čl. 30 - 33. ovog zakona do 31. decembra 2004. godine, odnosno sa odredbama čl. 114 - 118. i čl. 120. i 122. ovog zakona do 31. decembra 2005. godine.

Društva za osiguranje dužna su da Narodnoj banci Srbije, u roku iz stava 1. ovog člana, podnesu dokaze o usaglašavanju imovine i poslovanja.

Na osnovu dokaza iz stava 2. ovog člana Narodna banka Srbije, u roku od 30 dana od dana prijema tih dokaza, ocenjuje da li su ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom.

Oduzimanje dozvole za rad

Član 238.

Ako organizacije za osiguranje i druga lica iz člana 229. ovog zakona, ne postupe u skladu sa odredbama čl. 229 - 237. ovog zakona, oduzeće im se dozvola za rad.

U slučaju iz stava 1. ovog člana lica iz člana 229. ovog zakona, osim pravnih lica koja imaju posebno organizovan deo za pružanje drugih usluga u osiguranju, prestaju sa radom, a nadležni sud će ih, posle sprovedenog postupka likvidacije brisati iz registra.

Rok za donošenje propisa za izvršavanje ovog zakona

Član 239.

Propisi za izvršavanje ovog zakona doneće se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, osim propisa iz člana 39.

ovog zakona, koji će se doneti u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana, primenjivaće se propisi doneti na osnovu Zakona o osiguranju imovine i lica ("Službeni list SRJ", br. 30/96, 57/98, 53/99 i 55/99), osim onih odredaba koje su u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Do donošenja propisa iz člana 134. st. 2. i 3. ovog zakona, primenjivaće se:

1) Pravilnik o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za organizacije za osiguranje ("Službeni list SRJ", broj 19/97);

2) Pravilnik o obrascima i sadržini pozicija u obrascima Bilans stanja i Bilans uspeha za organizacije za osiguranje ("Službeni list SRJ", broj 19/97);

3) Pravilnik o izveštaju o raspodeli rezultata i pokriću gubitka ("Službeni list SRJ", broj 5/02);

4) Pravilnik o Dodatnom računovodstvenom izveštaju - Aneksu ("Službeni list SRJ", br. 28/97, 3/98 i 5/02);

5) Pravilnik o obrascu i sadržini pozicija u obrascu Bilans tokova gotovine za organizacije za osiguranje ("Službeni list SRJ", broj 64/98).

Ovlašćeni aktuari

Član 240.

Lica koja su do stupanja na snagu ovog zakona stekla zvanje ovlašćenog aktuara u skladu sa propisima koji su bili na snazi do stupanja na snagu ovog zakona, smatraće se da su stekla zvanje ovlašćenog aktuara prema odredbama ovog zakona.

Ovlašćeni posrednici i ovlašćeni zastupnici

Član 241.

Licima koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona imala najmanje tri godine iskustva na poslovima osiguranja, odnosno poslovima posredovanja i zastupanja u osiguranju, Narodna banka Srbije će, na osnovu njihovog zahteva i podnetih dokaza priznati zvanje ovlašćenog posrednika, odnosno ovlašćenog zastupnika u osiguranju i upisati ih u registar ovlašćenih posrednika, odnosno ovlašćenih zastupnika u osiguranju.

Zahtevi iz stava 1. ovog člana mogu se podneti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Pored uslova iz stava 1. ovog člana, lica kojima se priznaje zvanje ovlašćenog posrednika, odnosno ovlašćenog zastupnika u osiguranju moraju ispunjavati uslove iz čl. 82. i 95. ovog zakona.

Na zahtev lica iz stava 1. ovog člana, organizacije za osiguranje i agencije za pružanje drugih usluga u osiguranju i druga pravna lica izdaće odgovarajuće potvrde o radnom iskustvu, sa odgovarajućom dokumentacijom na poslovima koji se odnose na zaključivanje ugovora o osiguranju, likvidaciji šteta i drugim poslovima osiguranja, odnosno poslovima neposredno povezanim sa poslovima zaključivanja i izvršavanja ugovora o osiguranju.

Započeti postupci

Član 242.

Postupci za dobijanje dozvola i saglasnosti koji su započeti pre stupanja na snagu ovog zakona okončaće se, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Privatizacija društava za osiguranje

Član 243.

Postupak privatizacije društvenog kapitala u društvima za osiguranje, pored subjekata utvrđenih propisima kojima se uređuje privatizacija, može pokrenuti i Ministarstvo.

Na postupak privatizacije iz stava 1. ovog člana primenjuju se propisi kojima se uređuje privatizacija.

Izveštavanje Narodne banke Srbije

Član 244.

Do 30. juna 2005. godine odredbe čl. 113, 115, 118. i 157. ovog zakona primenjivaće se tako što će društva za osiguranje i druga lica iz člana 148. ovog zakona šestomesečno izveštavati Narodnu banku Srbije o propisanim podacima i činjenicama, počev od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja zakona

Član 245.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o osiguranju imovine i lica ("Službeni list SRJ", br. 30/96, 57/98, 53/99 i 55/99), osim odredaba o obaveznom osiguranju (čl. 73 - 108) i odredaba o poveravanju javnih ovlašćenja (čl. 143 - 146).

Od dana stupanja na snagu ovog zakona, odredbe čl. 6. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji ("Službeni list SRJ", broj 71/02) neće se primenjivati u delu koji se odnosi na organizacije za osiguranje.

Odložna primena

Član 246.

Odredba člana 119. stav 2. ovog zakona primenjivaće se od 1. januara 2007. godine.

Stupanje na snagu zakona

Član 247.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".